

Cinkarna

Stabilizacija krepko trka na naša vrata

Čeprav je vroče poletje, nam zapleten gospodarski položaj in naše težave pri preskrbi surovin in deviz ne dopuščajo samozadovoljstva.

V avgustu smo kritično pretehtali rezultate poslovanja prvega polletja, ki je za nami. Cinkarna kot celota je zaključila to razdobje s pozitivnim finančnim rezultatom. Nobena od temeljnih organizacij ni poslovala z izgubo. Vendar pa to ne pomeni, da smo s tem lahko zadovoljni. Še vedno nas pesti veliko težav, ki jih moramo do konca leta odpraviti. Najvažnejše je, da povečamo izkoristek kapacitet v proizvodnji ter skušamo omejiti dviganje materialnih stroškov. Še bolj pa se moramo prizadevati za preskrbo z domačim in uvoznim reprodukcijskim materialom, ki ga potrebujemo za redno obratovanje proizvodnje. Zaradi izredno težke plačilno bilančne devizne situacije Cinkarne in SR Slovenije, bo potrebno vložiti maksimalne napore, za izpolnitev izvozne planske obveznosti v konvertibilni valuti.

Tretji kongres samoupravljalcev je za nami in novo delo se še le začenja. Na tem največjem delavskem zborovanju po desetih letih smo tudi rekli, da ni nikakršne potrebe po spreminjanju temeljev političnega sistema, kot so nekateri pričakovali, da pa delamo velike napake pri uresničevanju že sprejetega in zapisanega v ustavi in v zakonu o združenem delu. Zato je naša najvažnejša naloga aktivno vključevanje v uresničevanje kongresnih sklepov.

Jeseni nas čaka nič koliko nalog, katerim moramo posvetiti vso pozornost. Važno je, da kar najhitreje nadaljujemo in končamo reorganizacijo delovne organizacije, s sprejemom sporazuma o svobodni menjavi dela, razvida del in nalog ter posvetimo del pozornosti uresničevanju poslovne informatike, razvoju, investicijam. S temi nalogami se bodo izboljšali tudi naši medsebojni odnosi in delovna storilnost.

Tudi družbenopolitične organizacije imajo v jesenskem obdobju obilo dela. Delovne organizacije ZK bodo morale izvoliti nove sekretariate. Odtlej pa naj bi se začela tudi drugačna odločnejša vloga ZK v DO. Komunisti in delegati ZK bodo morali začeti učinkoviteje informirati svojo delovno organizacijo in vodstva o konkretnih problemih uresničevanja politike ZK in o problemih, ki jih delovni ljudje postavljajo v samoupravnih, delegatskih in družbenopolitičnih telesih.

Ko smo pred več kot tremi leti izvolili člane naše DO za delegate v SIS in ZZD pri občinski skupščini, smo rešili problem, očitno pa pozabili na njihovo delovanje.

Dolžnost delegacije je torej predvsem v tem, da pozna interese in potrebe delovnih ljudi svoje skupnosti, stališča samoupravnih organov in DPO in daje v občinski skupščini pobude in predloge za reševanje vseh tistih vprašanj, ki jih delovni ljudje občutijo kot pereča oziroma neustrezno rešena. Bliža se september, čas ko bodo ponovno oživele skupščine in želimo si, da bi se na zborih združenega dela naši delegati aktivneje vključevali v razprave. Še posebej pa zato, ker že teče postopek za volitve v letu 1982.

Mira Gorenšek

Koliko nas je

Zaposlovanje je v prvem polletju potekalo v skladu z ostalimi pogoji in skladno z zahtevami, ki so predvidene v občini Celje v letu 1981.

Stabilizacijska prizadevanja so vplivala na zmanjšano stopnjo fluktuacije, saj je število brezposelnih v Sloveniji in Jugoslaviji v porastu. Uspehi poslovanja prvega polletja so v primerjavi z dinamiko zaposlovanja še pomembnejši, saj je 9,92 % porast fizičnega obsega proizvodnje v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta, ustvarilo le povprečno 10 delavcev več. Število zaposlenih se je v prvem polletju v primerjavi z istim razdobjem 1980 povečalo le za 0,46 % ali za 10 zaposlenih. Stabilizacijska prizadevanja tozgov se odražajo tudi v potrebah

po zaposlovanju, ki je z ozirom na pretekla leta upadlo. V lanskem prvem polletju je vstopilo v delovno organizacijo 148 novo zaposlenih, izstopilo pa je 187, v prvem polletju pa je vstopilo 132 novo zaposlenih in izstopilo 133 zaposlenih. V preteklem letu je bila fluktuacija 8,4 %, letos pa le 5,8 %.

V preteklem srednjeročnem obdobju nismo nikdar beležili tako nizke fluktuacije, saj je za to obdobje bila značilna visoka fluktuacija in to preko 10 %.

Zaradi takšnih gibanj je bilo v I. polletju možno uspešneje kadrovati in tako sprotno zadovoljiti potrebe po novih kadrih in nadomeščati odliv z izbranimi.

Sprememba organiziranosti v začetku leta 1981 je zahtevala od kadrovskih

delavcev precejšnje napore, saj je v prvem polletju bilo interno premeščenih 92 zaposlenih. Največji premiki so bili potrebni pri novo ustanovljenih tozdih Energetika in Veflon, DE Marketing in pri reorganizaciji skladišč.

V primerjavi z lanskim planom je v I. polletju manjkalo 198 delavcev, letos pa le 45 delavcev.

Tudi kvalifikacijska struktura je ugodna. Povečalo se je število kvalificiranih delavcev, tehnikov, inženirjev in diplomiranih inženirjev.

Iz tabele o vzrokih izstopanja je razvidno, da so se delavci odločili za izstop iz delovne organizacije zaradi neustreznega dela v 19 primerih ali 14,3 %, zaradi osebnih dohodkov v 16 prime-

rih ali 12,0 %, in zaradi pogojev dela v 9 primerih ali 6,8 %.

Ob izstopu je v letu 1979, 21,7 % zaposlenih izjavilo, da zapuščajo delovno organizacijo zaradi osebnih dohodkov, v letu 1980 41 delavcev ali 11,9 % od vseh izstopov, v prvem polletju letos pa je zapustilo delovno organizacijo zaradi osebnih dohodkov 16 zaposlenih ali 12,0 %. Iz tega je razvidno, da so se osebni dohodki v delovni organizaciji popravili, fluktuacija je majhna in možno je ustrezneje kadrovati. V naslednjem polletju pričakujemo še bolj umirjeno zaposlovanje.

(nadaljevanje na 13. strani)

Krepitev družbenopolitičnih aktivnosti

Delovno predsedstvo konference osnovne organizacije zveze komunistov je 19. 8. 1981 sprejelo programska izhodišča, ki so skupnega pomena za Cinkarno. Izhodišča bodo v pomoč osnovnim organizacijam Zveze komunistov, ki bodo jeseni sprejemale svoje programe dela. Gre za to, da osnovne organizacije svoje delovanje okrepijo. Politično in gospodarsko stanje Cinkarne Celje zahteva tako oblikovanje programov, da se bo ta aktivnost komunistov usmerila predvsem na področje idejne in organizacijske krepitve osnovnih organizacij, gospodarjenje, družbenopolitično aktivnost in splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito.

Idejna krepitev osnovnih organizacij

Delo osnovnih organizacij se v posameznih TOZD čuti premalo, zreducira se največkrat na formalno izpolnjevanje obvez do višjih organov ZK. Sprenevedanje in reševanje problemov šele na intervencijo vodstva TOZD, manjša ugled komunistov med delavci in slabi njihovo revolucionarno ost. Za povečanje vpliva osnovne organizacije so potrebne naslednje aktivnosti:

- sekretariat sestaviti iz aktivnih komunistov,
- kadrovska okrepitev: (analizirati družbeno politične aktivnosti zaposlenih in tiste delavce, ki izpolnjujejo pogoje, predlagati za sprejem v ZK. V kadrovanje vključiti OO ZSMS in sindikat).
- aktivno reševanje problemov delovnih okolij s takojšnjo analizo vzroka in posledic konkretnega problema s stališča politike ZK in aktivno vključevanje v njegovo reševanje.
- s konkretnimi nalogami aktivirati vse komuniste,
- oceniti realizacijo nalog. Izpolnjevanje nalog mora biti osnova za kadrovske politiko OO, izogibanje sprejetja nalog in neizpolnjevanje obvez sankcionirati po statutu.
- idejno politično usposabljanje, predvsem vključevanje komunistov v izobraževalne programe OK,
- usklajevanje aktivnosti komunistov v Cinkarni preko problemske akcijskih kon-

ferenc in stalnega delovnega predsedstva.

Gospodarjenje

Zaradi težke gospodarske situacije v Jugoslaviji lahko pričakujemo težave pri doseganju poslovnih rezultatov. Zaradi padca realnega standarda zaposlenih je potrebno usmeriti aktivnost za doseganje naslednjih temeljnih ciljev:

- povečanje dohodka in s tem osebnega dohodka;
- povečanje družbenega standarda
- čisto, varno in humano okolje
- dobro počutje delavca v delovnem okolju.

Za doseg te ciljev je potrebno poleg proizvodnih rezultatov uveljaviti skrb za doseganje kvalitete in normativov, za inovacijsko aktivnost, za boljši odnos do strojev in delovnega okolja, za pravično razdelitev dobrin družbenega standarda (stanovanja, počitniške kapacitete itd.), za uveljavljanje načel nagrajevanja po delu itd. V obdobju stabilizacije pa je v skladu s sklepi CK ZKS potrebno povečati napore pri izvozu in spremljati izvozne rezultate.

Krepitev družbenopolitičnega sistema

Delovanje samoupravnih organov je v posameznih TOZD razvito, le da so pomanjkljivo informiranje delegatov, neargumentiranje predlogov poslovnih struktur in neudeležba delegatov na sejah še vedno slabosti posameznih samoupravnih organov. Vertikalno informiranje se od delegata ne prenaša v celoti do delovnega okolja, odgovornost za sklepe samoupravnih organov pa se žal prepogosto konča pri dvigu roke. Zagotoviti moramo vključevanje vseh zaposlenih v samopravno odločanje tudi preko SDS, delovnih zborov, internih glasil itd., delegati samoupravnih organov pa so odgovorni za točno prenašanje informacij v okolja, ki so jih volila. Neizpolnjevanje delegatske dolžnosti je potrebno obravnavati in predlagati odpoklic delegata. Angažiranje pri evidentiranju kandidatov za volitve delegatov v letu 1982 bo del teh problemov odpravilo.

Krepitev povezanosti akcijskega delo-

vanja med vsemi DPO še posebej OOS, in ZSMS. Analizirati moramo delovanje družbenopolitičnih organizacij in društev. Posebno vlogo imata sindikat in mladina. Kjer ti dve OO nista aktivni, je potrebno konkretno ukrepati za ožvitev njenega delovanja.

SLO IN DS

Zaostrena gospodarska situacija se bo negativno odražala tudi pri varnostnih razmerah v tovarni. Posebno v obratih, ki ne bodo dovolj preskrbljeni s surovinami je možno pričakovati večje nezadovoljstvo delavcev. Zato je treba prilagoditi varnostno oceno razmer v posameznih tozdih povečati skrb za zdrave medsebojne odnose.

Akcija NNNP '81 je pokazala, da v Cinkarni SLO in DS še nista prodrli v zavest vseh delavcev, zato so potrebne na tem področju naslednje aktivnosti.

- ažuriranje dokumentov za obrambne priprave (komiteji za SLO in DS),
- spremljati varnostne razmere v tozdih,
- s konkretnimi ukrepi krepiti obrambne priprave za varnostne razmere.
- sistematično uresničevati program izobraževanja in praktičnega usposabljanja delavcev v CZ in NO,
- spodbujanje obrambnih priprav in varnostnih razmer ostro obsoditi in zahtevati sankcije.

To gradivo naj sekretarji vzamejo kot pomoč pri oblikovanju programov za delo osnovnih organizacij. Naštete aktivnosti so oblikovane na osnovi političnih in gospodarskih razmer v Cinkarni ter na osnovi izkušenj delovnega predsedstva, s ciljem, da se idejni vplivi komunistov v vseh delovnih okoljih okrepijo. Akcijska in idejna enotnost komunistov Cinkarne se bo krepila z uresničevanjem stališč in smernic, s tesnim koordiniranjem dela osnovnih organizacij s stalnim delovanjem predsedstvom konference komunistov.

Predsednik predsedstva
konference ZK CC
Marjan DREV,

Nesreča ne počiva

V prvem polletju letošnjega leta je bilo v naši delovni organizaciji prijavljenih 58 nesreč pri delu. Izgubili smo 665 delovnih dni. Ena nesreča se je končala s smrtjo. Na eno nesrečo smo izgubili 11,66

delovnih dni.

Na poti na delo in z dela je bilo 22 nesreč. Smrtno se je ponesrečil delavec tozda Metalurgija. Izgubljenih je bilo 403 delovnih dni ali 19,19 dni na eno nesrečo.

služba, tozd	število nesreč	število izg. dni	popvr. št. izg. dni
DSSS	1	10	10
Vzdrževanje	25	258	10,3
Metalurgija	15	165	11
Kemija	7	149	21,3
Veflon	2	9	4,5
TiO ₂	5	64	12,8
Grafika	1	4	4
Transport	1	6	6

Večina nesreč pri delu je lažje narave, kar je razvidno iz števila izgubljenih delovnih dni.

Oblike in vzroki nesreč so predvsem padci oseb in predmetov, udarci ob predmete, trčenja, razna stisnjenja, vbodi, tujki, izpostavljenost škodljivim snovem itd.

Vzroki nastanka nesreč v tem polletju so neprevidnost, nepravilen način dela, delo proti predpisom, pomanjkanje delovnih izkušenj, neuporaba osebnih zaščitnih sredstev, slabo ročno orodje, neurejen delovni prostor itd.

Nekaj resnejših nesreč pri delu, ki so terjale več izgubljenih delovnih dni:

14. 2. se je poškodoval delavec v Litoponu. Pri sestopanju z odra se je z roko prijel za pokončno cev odra, z drugo pa za prosto verigo škripca. Veriga ni bila obremenjena, zaradi tega je padel ter si poškodoval gleženj. Ni uporabil lestve ali drugega načina sestopa z odra. V bolniškem staležu je bil 22 delovnih dni.

17. 3. se je poškodoval delavec v

proizvodnji TiO₂. Ko je delavec ugotovil, da je temperatura v avtoklavu 38.10 preizka, je hotel še bolj odpreti ročni ventil za dovod pare v avtoklav. Med odpiranjem ventila mu je preko netesnega vretena ventila brizgnil vroč kondenzat v obraz ter ga opeknel. Vzrok nesreče je netesnost ventila za dovod pare v avtoklav. Delavec je bil v bolniškem staležu 24 delovnih dni.

27. 3. se je poškodoval delavec PIK-a na novi žvepleni. Pri praženju kislinskega rezervoarja (H₂SO₄) se je s kislino usledilo opeknel po nogi. V bolniškem staležu je bil 43 delovnih dni.

27. 5. se je poškodoval delavec v obratu barvila Celje. Ko je s sodelavcem v kotel vsipaval natrijev hidrosulfid - voda je bila segreta na 80-85°C - je bruhnala raztopina skozi odprtino ter ga polila po telesu.

Delavec se je pri tem težje poškodoval in je še vedno v bolniškem staležu.

Šimun Pinjušič

Premalo kulture v glasilih

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je v juniju sklicala posvet urednikov glasil in lokalnih časopisov na temo pisanja o kulturi.

V Sloveniji izhaja 266 glasil organizacij združenega dela. Po obsegu, ureditvi in času izhajanja ter nakladi so glasila zelo različna, imajo pa stalne in privržene bralce, zato so tudi pomemben kulturni dejavnik. Torej je razumljivo, da se je predsedstvo zveze kulturnih organizacij Slovenije odločilo sklicati posvet z uredniki teh glasil. Na posvet jih je prišla slaba desetina. Iz Celja le eden.

Pa vendar je posvet oblikoval nekakšno stalno delovno sekcijo ZKOS, ki naj bi kulturno delovanje glasil OZD obravnavala vsaj letno, če ne polletno.

Posvet je pokazal, kako pomembna je bila obravnava kulturne vloge glasil, kaj lahko novinar v časopisu prispeva k ljubiteljski kulturi in kaj lahko to delovanje ponudi takemu novinarju.

Gre torej za kulturo, ki še daleč ni pridobitniška. Možnosti sredstev javnega obveščanja za razvijanje kulturne ravni

ljudi so vsestranske, vendar v sedanjem času ponekod zelo zanemarjene.

Teme o kulturi se zelo redko pojavljajo na prvih straneh, odrinjene so v rubrike na posebne strani, čestokrat pa še to ne. Pa ne gre samo zato, stvar je v tem, da imamo na to temo vse premalo prispevkov. Izgovori, da nimamo o čem pisati, ali da se nič ne dogaja so nesprijemljivi.

Kulturno vlogo glasil smo na posvetu strnili v naslednje točke: Glasila bi morala povezovati kulturno verigo, da se le-ta ne bi zapisovala v OZD, pospeševati kulturno udeležbo in ustvarjanje delavcev v OZD, pospeševati svobodno menjavo dela, delegatski sistem in odločanje delavcev in občanov o kulturi, vplivati na občo kulturo v delovni organizaciji.

Pisanje o kulturi je preveč omejeno na informiranje in poročanje o njej, premalo pa je reportaž, komentarjev, ocen oziroma kritik, intervjujev, okroglih miz in literarnih poizkusov.

Zaželjena je ne le globlja povezava z zvezo kulturnih organizacij občine, temveč tudi s krajevnimi skupnostmi in šolami.

Mira Gorenšek

88 dreves za tov. Tita

Koordinacijski odbor za obeleževanje in ohranjanja imena in dela Josipa Broza Tita pri Zvezni konferenci SZDL Jugoslavije je podprl zamisel jugoslovanske zveze za varstvo in izboljšanje človekovega okolja, da v spomin na tovariša Tita vzpodbudi akcijo pod geslom »88 dreves za tovariša Tita« v vseh krajevnih skupnostih Jugoslavije.

Namen te akcije je, da na svojstven način obeležimo revolucionarno delo maršala Tita, hkrati pa njegov plemenit odnos do narave in humanistični smoter varstva človeškega okolja.

Število 88 je temeljni simbol akcije in pomeni 88 let življenja in dela predsednika Tita. Vendar naj to ne pomeni, da se akcija omejuje izključno na saditev 88 dreves.

Akcija se je že začela in bo trajala vse srednjeročno obdobje. Prav bi bilo, da se tudi Cinkarna vključi v to akcijo, saj bomo kmalu zgradili novo halo železooksidnih pigmentov in »S« kisline katere okolico bo tudi potrebno urediti. To lahko naredimo z ureditvijo spominskega nasada, ki je lahko park, gaj, drevored, skupina dreves. To je tudi priložnost za prostovoljno delo, akcijo, katere nosilec je lahko mladinska organizacija.

Uvajanje dohodkovnih odnosov

Za boljše razumevanje samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delovno skupnostjo in temeljnimi organizacijami ter svobodne menjave sploh, objavljamo prispevek predstavnika Zavoda za organizacijo dela v Ljubljani, ki se posebej ukvarja s tem področjem dela pri nas.

Cinkarna Celje, delovna organizacija, ki jo sestavlja devet TOZD in Delovna skupnost skupnih služb, je relativno velik poslovni sistem. V preteklem obdobju je imela DO precejšnje težave pri pridobivanju dohodka in pri nadaljnjem razvoju družbeno ekonomskih odnosov.

Ni namen prispevka podrobneje razčlenjevati vzroke za omenjene težave. Vendar je potrebno poudariti, da je eden pomembnejših razlogov neurejeni ekonomsko dohodkovni odnos med:

- temeljnimi organizacijami, ki proizvajajo skupne proizvode,
- temeljnimi organizacijami, ki opravljajo storitve za proizvodne TOZD in proizvodnimi TOZD,
- delovno skupnostjo skupnih služb, ki opravlja splošno-administrativne naloge in TOZD.

Vodstvo Cinkarne se je zavedalo neurejenih odnosov med TOZD in med TOZD in DSSS in dalo pobudo za strokovno rešitev dohodkovnih odnosov v delovni organizaciji.

Osnova za ureditev dohodkovnih odno-

sov so natančno oblikovane osnovne razvojne usmeritve in organizacijsko preoblikovanje Cinkarne v smeri združevanja vitalnih poslovnih funkcij na ravni delovne organizacije (marketing, razvoj, investicije) in razmejitev nalog med proizvodnimi TOZD, storitvenimi TOZD in DSSS.

Razvojni cilji so opredeljeni v srednje-ročnem planu, nova organiziranost pa v samoupravnem sporazumu o združevanju TOZD v delovno organizacijo Cinkarne Celje.

Da bi delo pri uvajanju dohodkovnih odnosov potekalo vsklajeno in v dogovorjenem roku, je vodstvo DO oblikovalo delovno skupino, v kateri delajo strokovni delavci Cinkarne in zunanji sodelavec ZOP Ljubljana.

Dohodkovni odnosi v združenem delu

Z ustavo je bila ustvarjena normativno-pravna osnova, da delavci v združenem delu upravljajo s svojim delom in rezultati dela. Družbeno ekonomska vsebina dohodka je opredeljena v zakonu o združenem delu. Dohodek in dohodkovni odnosi, ki pomenijo ekonomske odnose med delavci oziroma TOZD pri pridobivanju in razporejanju dohodka, so družbeno ekonomska osnova in osnovni motivator ravnanja delavcev v proizvodnji.

Družbeno ekonomski razvoj in čedalje večja delitev dela pospešujeta procese združevanja dela in sredstev znotraj delovne organizacije in med delovnimi organizacijami. Združevanje sredstev je nujen pogoj za sodobno, učinkovito proizvodnjo, večjo produktivnost in večje vključevanje v mednarodno delitev dela. Velja poudariti, da sicer delavci v TOZD razpolagajo s svojim dohodkom, vendar pravica do upravljanja s sredstvi za proizvodnjo ne more biti omejena le v okviru delovne organizacije. Delavci morajo namreč prevzeti kontrolo in odgovornost za družbeno reprodukcijo kot celoto. Temeljna organizacija se ne sme zapreti sama vase in skrbeti za svoje ožje interese, ampak se mora nujno povezoovati z ostalimi udeleženci v družbeni reprodukciji in skupaj z njimi upravlja z ustvarjenim dohodkom.

Pred sprejetjem zakona o združenem delu je bila glavna oblika pridobivanja dohodka prodaja proizvodov in storitev na domačem in zunanjem trgu. Zakon o združenem delu pa določa, da delavci pridobivajo dohodek temeljne organizacije iz celotnega prihodka, ki ga ta ustvari:

- s prodajo proizvodov in storitev na domačem in zunanjem trgu
- z udeležbo pri skupaj ustvarjenem dohodku na osnovi združevanja dela in sredstev

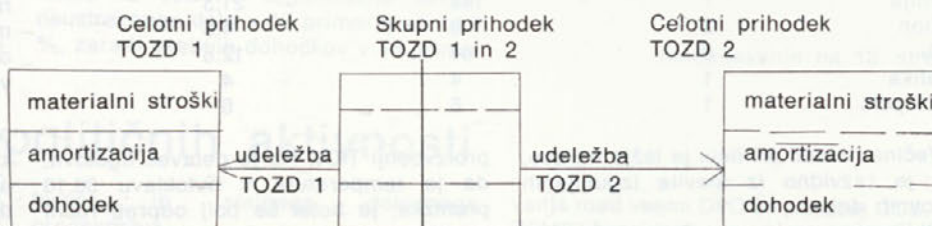
- s svobodno menjavo dela
- s kompenzacijo, regresom, s premijo in dotacijo

Najpogostejša oblika pridobivanja celotnega prihodka je še vedno prodaja proizvodov in storitev. To velja predvsem za temeljne organizacije v DO, ki medsebojno proizvodno niso povezane ali za enovite DO. Tudi TOZD v Cinkarni so pridobivale dohodek s prodajo proizvodov in storitev, čeprav so nekatere TOZD

med seboj proizvodno-tehnološko povezane n. pr. TOZD TiO₂ uporablja pri proizvodnji titanovega dioksida žvepleno kislino TOZD Metalurgije. Ob takšni tehnološki povezavi je nujno dohodek v določeni temeljni organizaciji odvisen tudi od gospodarjenja v drugih TOZD in pa tudi, da je dohodek delovne skupnosti odvisen od dohodka temeljnih organizacij, za katere opravlja delo-storitve. Enako velja za TOZD skupnega pomena, ki opravljajo storitve za proizvodne TOZD n. pr. energetika, transport, vzdrževanje. Da bi bolje razumeli razliko med pojmi skupni prihodek, skupni dohodek in

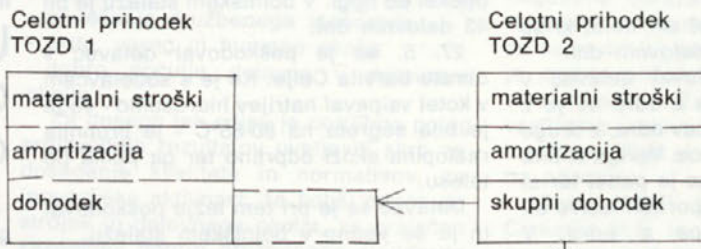
pridobivanje prihodka DSSS preko dohodka TOZD, bomo v nadaljevanju prikazali omenjene pojme grafično, in jih podrobneje obrazložili.

S skupnim prihodom razumemo prihodek, dosežen ob prodaji skupnega proizvoda ali storitve več temeljnih organizacij, zato tudi pripada vsem TOZD v sorazmerju z njihovim prispevkom. Skupni prihodek tako zajame materialne storške, amortizacijo kot tudi dohodek. Posamezna TOZD obravnava med svojimi prihodki le svojo udeležbo v skupnem prihodu.

Skupni dohodek je dohodek, ki ga izkazuje temeljna organizacija, katera uporablja sredstva drugih temeljnih organizacij. Zaradi tega so v tem dohodku udeležene tudi temeljne organizacije, ki so vanje združile svoja sredstva. Temeljna organizacija, ki je združila sredstva z drugo temeljno organizacijo, obravnava iz tega naslova med svojimi prihodki

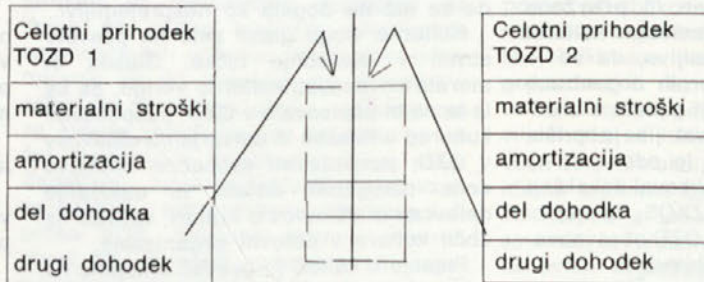
svojo udeležbo v skupnem dohodku. Temeljna organizacija, ki sredstva uporablja, pa kot svoj dohodek razporeja tiste zneske, ki ji pripadajo iz skupnega dohodka bodisi pred obračunom udeležbe temeljne organizacije, ki je vanjo združila sredstva, ali po odbitku te udeležbe.

Primer združevanja sredstev več TOZD v Cinkarni in ostalih delovnih organizacij je skupno vlaganje v nov obrat žveplene kisline, ki še vedno temelji na kreditnem odnosu.

Delovne skupnosti v organizacijah združenega dela pridobivajo dohodek prek prihodkov, ki jih dosegajo v odnosih s temeljnimi organizacijami, za katere opravljajo svoje storitve. Te temeljne organizacije za delovanje delovne skup-

nosti prispevajo del svojega dohodka. Prihodki delovnih skupnosti imajo potemtakem vir v razporejenem dohodku temeljnih organizacij. Enak princip velja tudi za temeljne organizacije skupnega pomena po 403. členu zakona o združenem delu, katerih prihodek je prav tako odvisen od ustvarjenega dohodka proizvodnih temeljnih organizacij. V Cinkarni so tako organizirane tri temeljne organizacije: Energetika, Vzdrževanje in Transport.

Ugotavljanje in razporejanje skupnega prihodka

S skupnim prihodom so mišljeni:

- prihodki, ustvarjeni s prodajo proizvodov in storitev dveh ali več TOZD v delovni organizaciji (fazna proizvodnja

oziroma proizvodnja izdelkov, ki se vgrajujejo v skupni proizvod.

- prihodki, ustvarjeni s prodajo proizvodov in storitev v sodelovanju med proizvodnimi TOZD in temeljnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev.

Bistvena razlika med kupoprodajnimi razmerji in skupnim prihodkom je v prevzemanju rizika glede prodanih količin in prodajnih cen vseh TOZD, ki sodelujejo pri pridobivanju skupnega prihodka. Tako skupno oblikujejo poslovno politiko, skupno načrtujejo proizvodnjo in jo financirajo.

V načelu je potrebno skupni prihodek, ki je bil dosežen ob prodaji skupnega proizvoda, razporediti na vse temeljne organizacije takoj. Ob periodičnih obračunih pa se izvrši korekcija razporejanja, zato razlikujemo začasni in dokončni obračun razporejanja skupnega prihodka. Razporejanje skupnega prihodka zahteva, da imajo vse vključene temeljne organizacije podroben vpogled v vse sestavine kalkulacije, da ne bi tista, ki slabše gospodari, iz skupnega kotla zajela preveč in oškodovala tistega, ki bolje gospodari.

Bistveni pogoj za pravilno razporejanje skupnega dohodka so tudi standardi stroškov v širšem poslovnem smislu, in akumulacije.

Za začasno razporejanje skupnega prihodka nam je osnova interna obračunska cena, ki jo dobimo s sestavo kalkulacije, v kateri so vsi elementi standardizirani (materialni stroški, amortizacija, osebni dohodki, davki in prispevki iz dohodka, sklad skupne porabe, rezervni sklad in poslovni sklad).

Prihranki in prekoračitve dejanskih stroškov v primerjavi s standardnimi stroški so stvar posamezne temeljne organizacije. Vendar to velja samo v primeru, če lahko vpliva na stroške temeljna organizacija. V nasprotnem primeru (n. pr. pri povečanju nabavnih cen materiala) ne more nositi rizika samo ta temeljna organizacija, temveč se morajo povečani stroški razširiti na vso verigo. To pomeni, da je potrebno pri končnem obračunu spremeniti dogovorjene standarde, če so to povzročili zunanji vplivi. Enako velja pri povišanju ali znižanju prodajnih cen končnega proizvoda.

Iz navedenih primerov je razvidno, da pri končnem obračunu udeležbe v skupnem prihodku ni mogoče v celoti vztrajati pri prvotnih standardih. V kakšnem obsegu bodo spremenjeni, pa se morajo vključene temeljne organizacije dogovoriti že ob samem začetku in ustrezna določila vključiti v samoupravni sporazum.

Podobna razmerja, kot smo jih prikazali za pridobivanje in razporejanje skupnega prihodka med proizvajalnimi temeljnimi organizacijami veljajo tudi med njimi in trgovinskimi temeljnimi organizacijami.

Ugotavljanje in razporejanje skupnega dohodka

O združevanju sredstev in skupnem dohodku govorimo takrat, ko se združijo sredstva drugih temeljnih organizacij združenega dela v okviru iste delovne organizacije ali v okviru drugih delovnih organizacij.

Takšna sredstva so lahko združena na temelju:

- klasičnega kreditnega razmerja
- razporejanja skupnega dohodka

Obseg sredstev drugih organizacij, ki vlagajo v proučevano temeljno organiza-

cijo ni omejen, razen pri inozemskih podjetjih, kjer udeležba ne sme presežati 49 %. Bistvena razlika med kreditnim odnosom in razporejanju skupnega dohodka je v tem, da TOZD, ki združi sredstva drugi TOZD lahko pričakuje nadomestilo le tedaj, če je gospodarjenje dobro in skupni dohodek tako velik, da omogoča akumulacijo. V nasprotnem primeru je lahko celo udeležen pri pokrivanju izgube. Ni torej vnaprej dogovorjenih obresti.

Tisti, ki je sredstva dal drugi TOZD, pride do svoje udeležbe v skupnem dohodku šele potem, ko je tamkaj ne samo pridobljen dohodek, ampak ko so iz njega pokriti tudi zneski za tamkajšnje osebne dohodke in sklad skupne porabe. Tako se razporejanje dohodka zreducira samo na razporejanje skupne akumulacije.

Kot pri razporejanju skupnega prihodka je tudi tu treba postaviti standarde stroškov in osebnih dohodkov, da ne bi bila oškodovana tista organizacija združenega dela, ki je dala sredstva.

Obračun razporejanja skupnega dohodka lahko upošteva minulo delo (osnova so angažirana osnovna in obratna sredstva) in živo delo (osebni dohodki) predvsem v primeru vlaganja v novoustanovljeno TOZD, ki še nima oblikovanega poslovnega sklada.

Na osnovi koeficientov akumulacije na sredstva izračunamo udeležbo posameznih temeljnih organizacij v skupnem dohodku.

Prihodki delovne skupnosti

Obravnavali bomo samo delovno skupnost, ki jo oblikujejo proizvodne temeljne organizacije za opravljanje administrativno-strokovnih in pomožnih del skupnega pomena v sestavi delovne organizacije:

Za administrativno-tehnična dela štejejo zlasti:

- dela pri informacijah-računovodska, plansko-analitska dela
- dela financiranja
- dela v zvezi s kadri
- dela splošne in pravne narave
- administrativna dela

Od omenjenih del moramo ločiti dela skupnega pomena za uspešno opravljanje proizvodnih in drugih osnovnih dejavnosti temeljnih organizacij:

- dela v zvezi z nakupom ter raziskavo trga
- znanstveno raziskovalna in strokovna dela pri reševanju tehnoloških problemov, projektivna dela in inženiring
- dela pri elektronski obdelavi podatkov
- dela v zvezi s strokovnim izobraževanjem kadrov

Če so ta dela večjega obsega se praviloma organizirajo v posebni temeljni organizaciji. Za obveznosti in odgovornosti delavcev v takšnih temeljnih organizacijah za opravljanje skupnih del se uporabljajo enaka načela, ki veljajo za opravljanje skupnih del delovne skupnosti - torej s svobodno menjavo dela. Medsebojne odnose med delovno skupnostjo in temeljnimi organizacijami ureja poseben samoupravni sporazum. V sporazumu so točno določene naloge, ki jih

TOZD prepuščajo v izvajanje delovni skupnosti. Zato mora delovna skupnost predvsem uresničevati cilje, programe in zahteve vseh TOZD v delovni organizaciji. Delovna skupnost opravlja posle v imenu združenih temeljnih organizacij in zanje.

Delovna skupnost nima lastnih sredstev. Pri svojem delu uporablja sredstva, ki jih dajejo temeljne organizacije. Zato je pri njih vir osnovnih in obratnih sredstev dolgoročna obveznost do temeljnih organizacij.

Delovnih skupnosti je lahko v delovni organizaciji več, pač glede na obseg in organiziranost opravljanja nalog.

Vsaka delovna skupnost oblikuje program dela, ki je sestavni del letnega plana. Pri realizaciji programa dela nastajajo stroški, ki jih mora pokriti s prihodki. Prihodke dobiva delovna skupnost na osnovi svobodne menjave dela s tistimi temeljnimi organizacijami, za katere opravlja dela.

Stroški delovne skupnosti so:

- materialni stroški
- amortizacija
- davki in prispevki iz dohodka
- osebni dohodki
- prispevek za sklad skupne porabe

Iz prikazanega je razvidno, da delovna skupnost ne oblikuje sredstev za razširitev materialne osnove dela, ampak ji ta sredstva v letnih planih določijo temeljne organizacije. Kakor smo že omenili standardizacijo stroškov pri pridobivanju skupnega prihodka in dohodka velja enako tudi za delovno skupnost. Dodati še moramo standarde obsega dejavnosti delovne skupnosti, ki ga je potrebno upoštevati pri določanju zneskov, ki jih posamezne temeljne organizacije dajejo delovni skupnosti za pokrivanje stroškov. Stroške delovne skupnosti je potrebno proučevati ločeno po vrstah del, ki jih opravlja delovna skupnost in pri vsaki od teh vrst posebej upoštevati obseg del za posamezno temeljno organizacijo ter temu ustrezno odmeriti njen prispevek za pokrivanje stroškov.

Začasni obračun prihodkov delovne skupnosti je opravljen na osnovi standardov (normativov) in letnega načrta, končni obračun pa je potrebno narediti ob periodičnih obračunih in zaključnem računu.

Pri tem je treba delovni skupnosti pustiti dovolj spodbude za morebitne prihranke v primerjavi s planiranimi količinami oziroma normativi. Normative je potrebno spremeniti, če se bistveno spremenijo predpostavke, na katerih so zasnovani. Prav tako je nujno potrebno upoštevati povezano doseženih prihodkov delovne skupnosti z dejansko ustvarjenim dohodkom temeljnih organizacij. S tem se izognemo »proračunskemu« financiranju delovne skupnosti, ki ni odvisno od ustvarjenega dohodka temeljnih organizacij.

Končni obračun tako rešuje dve vprašanji:

- vprašanje odmkov doseženih prihodkov delovne skupnosti od načrtovanih prihodkov
- vprašanje odmkov doseženih stroškov delovne skupnosti od načrtovanih stroškov

Postavlja se še vprašanje v koliki meri naj delavci delovne skupnosti preko osebnih dohodkov participirajo pri prihrankih ali odgovarjajo za prekoračitve stroškov. Nujno je potrebno vzpostaviti udeležbo delavcev v delovni skupnosti pri prihrankih doseženih stroškov v primerjavi z načrtovanim. Pri določitvi udeležbe pa je dobro upoštevati, kakšne možnosti imajo delavci v delovni skupnosti za zmanjšanje določene vrste stroškov, a tudi, kakšna je udeležba določene vrste stroškov v skupnih stroških. Enaki kriteriji naj bi veljali za pokrivanje prekoračitve.

Nekoliko drugačen dohodkovni odnos naj bi imela delovna enota Marketing, ki organizacijsko sodi v delovno skupnost skupnih služb.

Tudi Marketing bo pridobival prihodek na osnovi svobodne menjave dela, vendar bo bolj odvisen od realizacije proizvodov in storitev posameznih temeljnih organizacij oziroma od prodanih blagovnih skupin. Marketing bo pridobival prihodek na dva načina:

- na osnovi planiranih storitev za posamezne tozde
- na osnovi udeležbe na celotnem prihodu proizvajalnih temeljnih organizacij

Plan storitev bo osnova za pridobivanje prihodka v tistih organizacijskih enotah DE Marketing, ki imajo pomen »Priprave« prodaje npr. pospeševanje prodaje, raziskava tržišča, ekonomska propaganda.

Organizacijske enote operativne prodaje pa bodo vezane na udeležbo na

Izračun planske stopnje udeležbe Marketinga v celotnem prihodu proizvodne tozde je prikazan v naslednji tabeli:

Zap. št.	Skupine proizvodov, proizvod	Plan prihodka prodaje	Plan pokritja	Del prihodka Marketinga v pokritju	% delež Marketing v prihodu
1	2	3		5	6
	A	podatki iz plan. prodaje	podatki iz plan. kalkulacij in plana prodaje	$4 \times (A, B, C, D, X, Y)$ $(Q_5 \times 100) \times Q_4$	$\frac{5 \times (A, B, C, D, X, Y)}{3 \times (A, B, C, D, X, Y)}$
	B				
	C				
	D				
	X				
	Y				
Skupaj:		Q	Q	Q	Q

sko korigiranje tako v primeru prihrankov Marketing zaradi zmanjšanja stroškov oziroma večje prodaje, kakor tudi zmanjšanja udeležbe Marketinga na celotnem prihodu TOZD, ob povečanju stroškov poslovanja DE Marketing nad planskimi predvidevanji.

Uvajanje dohodkovnih odnosov v CC

V dosedanjem poslovanju Cinkarne še ni zaživela nobena oblika dohodkovnih odnosov. Zato si je vodstvo delovne organizacije zadalo nalogo, da strokovne službe postopno uvajajo posamezne obli-

celotnem prihodu blagovnih skupin, ki jih bodo prodajale.

Po samoupravnem sporazumu o medsebojnih odnosih med DSSS in tozdi je predvideno, da bo udeležba Marketinga temeljila na planski kalkulaciji posameznega proizvoda oziroma na planskem pokritju I za posamezne proizvode ali skupine proizvodov. To pomeni, da bo DE Marketing zainteresirana prodajati tiste proizvode, ki bodo imeli večje pokritje in s tem tudi večji delež za Marketing. Tako se poslovni interesi proizvajalnih tozdov in Marketinga v celoti pokrivajo. Oba partnerja si bosta prizadevala prodajati proizvode s čim večjim pokritjem oziroma s čim nižjimi stroški tako v proizvodnji kot v komerciali. Seveda bodo potrebni dodatni dogovori pri izdelkih, ki niso glede pokritja zanimivi za delovno organizacijo, pa jih je vendar potrebno vključiti v prodajni program. Ob takšni prodaji nosita oba udeleženca skupni riziko. Enako velja tudi za prodajo na tuje. Preko pokritja I. po posameznih proizvodnih skupinah bodo lahko tudi posamezne organizacijske enote znotraj stroškovnih mest Marketinga ugotovljale svojo udeležbo v celotnem prihodu.

Tako bo možno uvesti stimulativen sistem nagrajevanja delavcev v Marketingu, ki bo dejansko temeljil na večji učinkovitosti komercialistov.

Na osnovi izračunanih planiranih deležev, bo Marketing mesečno pokrival stroške poslovanja. Tromesečno pa bo napravljen obračun, ki bo korigiral plan-

Predlog samoupravnega sporazuma je v javni razpravi.

V mesecu septembru bo pripravljen tudi samoupravni sporazum, ki bo urejal odnose med TOZD skupnega pomena in proizvajalnimi TOZD. Podana izhodišča bodo osnova za sestavo programov dela delovne skupnosti in TOZD skupnega pomena, ki bodo sestavni del letnega plana.

V nadaljevanju dela bo potrebno oblikovati še osnove oziroma metodologijo za pridobivanje skupnega prihodka v temeljnih organizacijah, ki so med seboj proizvodno-tehnološko povezane (npr. TOZD Titanov dioksid in Metalurgija).

Enako velja za uvajanje osnov za pridobivanje skupnega dohodka.

Zaključek

Z doslednim spoštovanjem dogovorjenih in samoupravno sprejetih dohodkovnih odnosov bodo v Cinkarni vzpostavljene osnove za učinkovitejšo in ekonomičnejše poslovanje, ki bo vplivalo tudi na izboljšanje medsebojnih poslovnih odnosov med TOZD in med TOZD in delovno skupnostjo. Uveljavitev dohodkovnih odnosov bo nujno prispevalo tudi k večjemu prizadevanju vsakega delavca predvsem v temeljnih organizacijah skupnega pomena in v delovni skupnosti za večjo produktivnost in kvaliteto dela, ki se bo odražala v primernih osebnih dohodkih delavcev.

Uvajanje dohodkovnih odnosov v delovno organizacijo zahteva dolgotrajno strokovno delo in veliko potrpežljivosti. Uspeh je odvisen predvsem od delavcev samih, ki naj bi se ob sprejemu novih oblik pridobivanja dohodka zavedali, da jim le-ti prinašajo večjo socialno varnost, boljše medsebojne odnose in večji kos kruha

Milan Hudnik

Novi predsedniki delavskih svetov

V maju in juniju smo izvolili nove delegate za samoupravne organe. V današnji številki Cinkarnarja vam predstavljamo novo izvoljene predsednike TOZD in DSSS. Vprašali smo jih, kaj je treba storiti za uspešno delo samoupravnih organov.

V tozdu Metalurgija so izvolili za predsednika delavskega sveta Emila DOKLERJA, dipl. ing. metalurgije, vodjo proizvodnje v tozdu, ki je zadolžen za uvajanje proizvodnje v novi valjarni. Na samoupravnem področju si je že pridobil precej izkušenj, saj je bil v prejšnji delovni organizaciji vodja delegacije za Zbor združenega dela, bil pa je tudi delegat krajevne skupnosti v raziskovalni skupnosti. V Zvezo komunistov je bil sprejet leta 1968.

»Naloge delavskega sveta so pomembne in odgovorne. Če želimo, da bomo te naloge tudi uresničevali, bomo morali izboljšati informiranost delegatov, le-ti pa si bodo morali na delavski svet prenesti mnenja in stališča baze. Prepričan sem, da bo dobra informiranost delegatov in vseh ostalih delavcev prispevala k boljšemu delu samoupravnih organov.«

Tudi Franc SUŠNIK, vodja oddelka

proizvodnje litopona v tozdu Kemija si je že pridobil nekaj izkušenj pri družbeno-političnem delovanju. Bil je delegat zbora družbenopolitičnih organizacij, načelnik odbora Zveze tabornikov v Žalcu, predsednik študentskega kluba.

»Menim, da bi morali delegati delavskega sveta zastopati mnenja baze, ne le svoje osebno mnenje. Gradivo za seje mora biti pravočasno pripravljeno. Pri krepitvi samoupravljanja bodo morale odigrati večjo vlogo samoupravne delovne skupine v tozdih. Vsekakor pa bo treba izboljšati obveščenost vseh delavcev o sklepih vseh samoupravnih organov«.

Marjan DEŽELAK je zaposlen v obratu tiskarskih plošč od leta 1972. Delati je začel pri tresalnih mizah. Po odsluženju vojaškega roka se je zaposlil v obratnem laboratoriju, nato je bil nekaj časa izmenovodja. Sedaj opravlja dela in naloge vodje oslojevanja. Delegat delavskega sveta je bil že dve mandatni dobi, kot član izvršnega odbora sindikata pa je opravljal funkcijo blagajnika.

»Uspešnost dela samoupravnih organov je odvisna od zainteresiranosti delegatov za aktivno sodelovanje. Pri tem se morajo zavedati, da zastopajo širše interese. Zato morajo biti pravočasno in temeljito seznanjeni s problematiko, ki jo bo obravnaval delavski svet. O njej se morajo pogovoriti s sodelavci, nato pa njihova stališča in mnenja prenašati na delavski svet.«

Emil Dokler

Anton KOLAR se je zaposlil v tozdu Titanov dioksid pred osmimi leti. V tem času je končal poklicno kemijsko šolo. Sedaj opravlja dela in naloge vodje črnega dela.

Kljub odgovornemu delu je doslej uspešno deloval tudi na družbeno političnem in samoupravnem področju; bil je podpredsednik izvršnega odbora OOZD v tozdu, v pretekli mandatni dobi pa predsednik delavskega sveta tozda. Aktiven je tudi izven delovne organizacije, zato so mu zaupali funkcijo predsednika predsedstva krajeвне konference SZDL.

»Delegati se pogosto ne zavedajo odgovornih nalog pri samoupravljanju. Zaradi tega se premalo poglobljeno zanimajo za problematiko tozda, bolj aktivno pa spremljajo »atraktivno« problematiko. Pri udeležbi na sejah pogosto nastajajo motnje zaradi štirilizmenskega dela in zaradi oddaljenosti stalnega bivališča. Tisti delegati, ki se resnično

Anton Kolar

Franc Sušnik

Albin Košak

Maksim Nikolič

zavedajo odgovornosti do baze, ki jih je izvolila, pa kljub težavam aktivno sodelujejo v procesu samoupravljanja.

Delo samoupravnih organov bi bilo uspešnejše, če bi bili delegati seznanjeni s poslovníkom samoupravnih organov in z zakonom o združenem delu, prav tako pa je potrebno doseči večjo povezanost delegatov z bazo.

Pri vsem tem želim povedati, da mora biti gradivo za sejo pripravljeno pravočasno, biti mora strokovno kvalitetno, toda razumljivo. Za gradiva samoupravnih interesnih skupnosti pa si želimo, da bi poleg kompletnega gradiva predlagatelji poslali še izvleček, na sejah bi gradivo razumljivo razlagali predstavniki predlagateljev.«

Maksim NIKOLIČ, strojni tehnik opravlja dela in naloge vodje nakladanja razkladanja in skladišč v tozdu Transport. Družbeno-politično je zelo aktiven, že šest let je sekretar osnovne organizacije ZK v tozdu, bil je delegat delavskega sveta tozda in delovne organizacije pa tudi delegat zbora združenega dela celjske občinske skupščine.

»Delegate je treba zainteresirati za aktivno delo. To bo mogoče doseči predvsem s pravočasnim posredovanjem kakovostnih in razumljivih informacij o problematiki tozda pa tudi problematiki širšega pomena. Na ta način bomo vzpodbudili njihovo zanimanje in zavest, da bodo začeli aktivno sodelovati v

Marjan Deželak

procesu samoupravljanja. S pravočasnim in pravilnim izvajanjem sprejetih sklepov se bo tudi povečala aktivnost delegatov.«

Albin KOŠAK, strojni tehnik, opravlja dela in naloge tehnologa v pripravi dela tozda Vzdrževanje. Izvoljen je bil v delavski svet tozda in sicer za predsednika.

»Reorganizacija tozda in sestava delegatov delavskega sveta kažeta na večjo aktivnost delegatov pa tudi preostalih delavcev, ki bodo vključeni v proces samoupravljanja. Delavski svet si bo prizadeval, da bodo vse komisije v tozdu delovale aktivno, zavedajoč se svojega pomena in odgovornosti. Zato smo se pri evidentiranju kandidatov pogovorili o pripravljenosti aktivnega sodelovanja. Naš delavski svet se bo trudil doseči čim boljše povezavo z delavskimi sveti drugih tozdov, kar je še zlasti pomembno, ker je Vzdrževanje tozd skupnega pomena. Težiti moramo po čim boljšem sodelovanju,

kar se bo moralo odražati pri večjem uspehu delovne organizacije kot celote.

Delavski svet bo skušal doseči informiranost baze preko ustnega obveščanja delegatov in strokovnih delavcev, nadalje preko zapisnikov delavskega sveta in komisij, skrbel bo za pravočasno izvajanje sklepov in za aktivnejše delo samoupravnih delovnih skupin.

Take oblike delovanja bodo sigurno prispevale k večji zainteresiranosti delavcev za aktivno sodelovanje v procesu neposrednega pa tudi posrednega samoupravnega odločanja. Doseči želimo tudi večjo aktivnost samoupravne delavske kontrole, da bo odigrala vlogo, ki ji je namenjena. Pri tem bomo skušali vključiti tudi ostale strokovne službe (pravno, finančno in druge), predvsem pa sindikalno organizacijo v TOZD in delovni organizaciji.«

Mira Gorenšek

Mira GORENŠEK, glavni in odgovorni urednik »Cmkarnarja« je bila predsednica delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb že v pretekli mandatni dobi, pred tem pa je bila dve leti v predsedstvu občinske konference ZSMS, član izvršnega odbora osnovne organizacije ZSS v delovni skupnosti skupnih služb, aktivna pa je kot delegat tudi izven delovne organizacije.

Na prvi seji novega delavskega sveta DSSS so ji znova zaupali funkcijo predsednika.

»V DSSS je specifična naloga samoupravnih organov, da usklajujejo predloge in stališča strokovnih služb. Zato imajo možnost vpliva, da službe izboljšajo svoje delo. Glede na to, da v preteklosti službe pogosto niso bile enotnega mnenja, je bilo delo oteženo. Področje dela delavskega sveta je zelo široko, zato ga je težko voditi, kljub temu pa je bil v minulih dveh letih dosežen napredek. V pretekli mandatni dobi je bilo čutiti, da so delegati premalo prenašali informacije v bazo in mnenja oziroma stališča delavcev na delavski svet. Seje delavskega sveta bi morale biti bolj pripravljene, delegati bi morali dobiti gradivo pravočasno, ne tik pred sejo, da bi ga lahko preučili in se o njem pogovorili s sodelavci.

V pretekli mandatni dobi so bile vse seje našega delavskega sveta sklepčne, vendar nekateri delegati niso pokazali pripravljenosti sodelovanja, saj so pogosto neopravičeno izostajali.

Poudarila pa bi rada, da je bilo zelo

uspešno sodelovanje z izvršnim odborom osnovne organizacije sindikata, medtem ko s sekretariatom osnovne organizacije ZK manj.«

Vsem predsednikom delavskih svetov po tozdih in v DSSS želimo mnogo uspeha pri delu vodenja sej in sprejemanju odločitev, saj s svojimi predlogi lahko prispevajo k boljšemu poslovanju in delovnim odnosom.

V tem prispevku vam nismo predstavili predsednika delavskega sveta delovne organizacije. To bomo storili v prihodnji številki. Prav tako vam bomo predstavili predsednika poslovnega odbora in člane PO ter komisij, ki bodo formirane.

Zlatko Šentjurc

20. junija 1981 je prišlo do nezgode v Čretu, kjer je bilo pri premikanju železniških vagonov poškodovano vozilo tozda Transport, ki je stalo na tirih.

Dodatek k telefonskemu imeniku

DE MARKETING

710	direktor marketinga	Zelenovič
680	vodja priskrbe - pomočnik direktorja marketinga	Flis
708	tajnica	Samec
222	teleks	Dovečar
402	vodja prodaje kemijskega programa	Cmok D.
712	vodja prodaje pigmentov in barv	Umek
409	prodajni referent 1 - za pigmente	Blažič
409	prodajni referent 2 - za pigmente	Klinar
411	prodaja organskih barvil	Ažman
411	prodajni referent 1 - za organska barvila	Florjanc
416	prodajni referent 2 - za organska barvila	Kramer
410	vodja prodaje kislin, soli in agrokemije	Červan
605	prodajni referent 1 - za kisline	Žerjav
605	prodajni referent 2 - za kisline	Plahuta
410	prodajni referent 1 - za agrokemijske proizv.	Lipovšek
523	vodja prodaje grafičnih proizvodov	Vrečer
524	prodajni referent 1 - za grafične proizvode	Točaj
522	prodajni referent 2 - za grafične proizvode	Rožič, Stopinšek
602	vodja prodaje metalurškega, gradbenega in zaščitnega programa	Kocič
603	prodajni referent 1 - za cinkove (negradbene) proizvode	Kramar
604	prodajni referent 1 - za cinkove proizv. gradb.	Špacapan
604	prodajni referent 2 - za cinkove proizv. gradb.	Lukanc

Nasmejmo se

TRIM TEST NA POTI V ŠOLO

STAB ŠLSZACSJA

DOPISUJTE V

CINKARNAR

- 407 prodajni referent 1 - za zidne barve, gradbene mase in purpen
 417 prodajni referent 2 - za zidne barve, gradbene mase in purpen
 408 prodajni referent 1 - za umetne mase, antikorozijsko zaščito in premaze
 418 prodajni referent 2 - za umetne mase, antikorozijsko zaščito in premaze
 428 prodajni pospeševalec za antikorozijsko in zaščito
 446 prodajni pospeševalec za antikorozijsko in zaščito
 681 vodja izvoza
 683 izvoz v zahodne dežele
 682 izvoz v socialistične dežele
 688 izvoz v socialistične dežele
 682 devizno obračunski posli
 445 vodja nabave
 711 vodja nabave surovin in materiala
 527 nabavni referent 1 - za kemikalije in nekovine
 711 nabavni referent 2 - za kemikalije in nekovine
 607 nabavni referent 1 - za kovine
 607 nabavni referent 2 - za kovine
 331 nabavni referent 1 - za tehnični material (strojni)
 332 nabavni referent 1 - el material, merilni instr.
 333 nabavni referent 1 - drobni inventar
 331 nabavni referent 2 -
 404 vodja nabave embalaže
 405 nabavni referent 2 - za embalažo
 521 vodja uvoza
 685 uvozni referent 1 - za opremo in rezervne dele
 684 uvozni referent 1 - za surovine in material
 686 uvozni referent 1 - za surovine in material
 687 uvozni referent 1 - za surovine in material
 675 vodja priprave fakturiranja
 676 kontrolor faktur
 676 razpečevalec faktur
 223 ekonomat - skladiščnik pisarniškega materiala

DRUŽBENI STANDARD

- 267 Družbena prehrana - razdeljevalnica

TOZD METALURGIJA

- 610 vodja razvoja in investicij
 620 tehnični vodja TOZD
 621 administracija predelav cinka
 630 vodja proizvodnje nove valjarne
 631 tehnična evidenca nove valjarne administracija
 632 vodja tehnološkega procesa nove valjarne
 633 tehnolog vzdrževanja nove valjarne
 633 izmenovodja nove valjarne
 635
 636
 637
 638 nova valjarna - elektro peči
 375 vodja strojne delavnice nove valjarne
 377 strojna delavnica nove valjarne
 350 elektro delavnica nove valjarne

TOZD GRAFIKA

- 516 priprava dela grafike

Ščuka

Telič

Stanič

Jakše

Gorenšek T.

Horvat

Koštomaj

Cerjak

Čretnik

Lavre

Cmok B.

Podgoršek

Mirkovič

Živec

Kolar

Ribič

Korošec

Kovačič

Zelič

Novačan

Pevec

Winter, Romih

Šopar

Smrečnik

Novak

Mlakar

Gutenberger, Knez

Fister

Krajšek, Sedlar

Milošević

Korošec

Marolt

Gutenberger

Franc, Žager

Dokler

Senegačnik

Balaško

Ograjenšek

Delo samoupravnih organov

Na delavskem svetu tozda Grafike, ki je bil 14. julija so verificirali seznam strokovnih in razvojnih del sodelavcev tozda Grafike. Predlagali so kadrovske službi, da pripravi potrebni material za sklenitev pogodbe z dr. Vilijem Rupnikom za pogodbeno delo izvršeno od 1. 1. do 1. 4. 1981 v enkratnem znesku 18.000 din.

Potrdili so dodatni prenos osnovnih sredstev na DSSS v višini 2.998.116 din in na tozda Transport v višini 5.344.959 din s pogojem, da Transport prevzame obveznosti iz poslovne pogodbe za skladišče Tehnomercator.

Odobrili so sanacijski kredit v znesku 400.000,00 din in odplačilno dobo 5 let ter 6% obresti z odplačilom v 10 poslovnih anuitetah, delovni organizaciji UNIS RO-Fabrika azotnih jedinjenja »Azot« iz Vitkoviča Goražde, iz rezervnega sklada tozda Grafike.

Potrdili so odpis razlike v vrednosti 32.844 Osch po zaključnem poslu uvoza med plačano in neuvoženo vrednostjo blaga.

Za skrbnika osnovnih sredstev skupnih služb tozda so imenovali tov. Sama Pezeroviča. V komisijo za razpis individualnih poslovnih organov tozda so imenovali Alojza Bombača, Milana Krsnika, Franca Žerjava, Stanko Petrič ter zunanja člana Saša Perca in Jerneja Kobeta. Tov. Danija Fajgla so imenovali za delegata v zbor delegatov samoupravnih organov občine Celje. Imenovali so delegate za zbor SLB splošne banke Celje in sicer tov. Vero Golner. V odbor za delovna razmerja in splošne kadrovske zadeve DO so imenovali Bernarda Kočnika in Hermino Strašek, za namestnika pa Stjepana Heraka in Antona Smoleta. V stanovanjsko komisijo so imenovali Alenko Furlan in Emila Gajška, za namestnika pa Zinko Pavič in Branko Perčič.

DSSS

Na delavski svet DSSS je delegat naslovil predlog za spremembo 23, 24 in 25 člena Pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in druge osebne prejeme. Predlog spremembe se nanaša na nadomestila OD za praznike, na plačane odsotnosti z dela do sedem dni in plačane odsotnosti z dela zaradi študijskega dopusta.

Za spremembo plačila nadomestil iz navedenih treh členov delegat predlaga plačilo iz sedanje 100%-ne osnovne vrednosti dela in delovnih nalog na naslednji način: Delavcu pripada nadomestilo za:

- zvezne in republiške praznike
- čas plačane odsotnosti z dela do sedem delovnih dni v enem koledarskem letu, če izpolnjuje pogoje iz Pravilnika o delovnih razmerjih
- čas plačane odsotnosti z dela zaradi študijskega dopusta
- čas udeležbe na mladinskih delovnih akcijah in drugih plačanih izostankih po

sklepu organa upravljanja v višini povprečne akontacije osebnih dohodkov za redno delo dosežene v zadnjem tromesečju pred navedenim izostankom.

Sedaj se plačujejo navedeni izostanki po osnovni vrednosti ocenitve del in nalog, ki predstavlja približno 36% od

skupne ocenitve del in nalog. Razlika v izplačilih je prevelika, izostanki iz zgoraj navedenih naslovov pa tako ne predstavljajo niti 3% vseh plačanih ur v delovni organizaciji. Prav tako bi morali biti po zakonu zvezni in republiški prazniki, ki predstavljajo v plačanih izostankih najve-

čjo količino ur, plačani enako kot če bi delavec delal.

Delavski svet DSSS je predlog naslovil organizacijski in kadrovski službi, da pripravita ustrezeni predlog začasno razrešitev omenjene problematike.

Kdaj na Krk

Delavski svet delovne organizacije je na svoji 14. redni seji, 24. aprila letos sprejel sklep št. 117 o nakupu polovice stanovanjske hiše na Krku, v znesku 2.400.000 din s celotnim inventarjem. Objekt je namenjen za letovanje delavcev Cinkarne Celje.

Ko se pripelješ v samo mesto Krk in do obale, je na desni strani ceste naravno nogometno igrišče. Cesta za igriščem se vzpne malo navkreber in že tretja hiša na levi strani ulice Brače Linardiča 3 je naš novi počitniški dom.

Hiša je velika in lepa z 70 m² veliko

teraso ter dvoriščem ter stoji ob gozdu in 100 m od obale. Do campa in plaže pa je oddaljena okrog 150 m. Nasproti hiše čez cesto je restavracija. Spodnje nadstropje ima 6 sob, manjšo kuhinjo za pripravo zajtrka in dnevni prostor, primeren za deset do štirinajst ljudi.

Čeprav so se začeli pogovori o nakupu hiše že marca letos, še niso pridobljena vsa dovoljenja, ki so potrebna za predajo objekta namenu. Ko se je zbralo večji del dokumentacije, je bila 24. julija 1981 sklenjena pogodba na podlagi uradne cenitve občine Krk. Le-to mora dokončno

registrirati še Družbeni pravobranilec.

Za pričetek koriščenja kapacitet so potrebna dovoljenja o namembnosti hiše od Komiteja za urbanizem in gradbeništvo in registracija počitniškega doma, ki ga izda Komite za privredo. Pristojne komisije pri občini Krk bodo začele obravnavati vloge zaradi dopustov šele od 1. septembra dalje. Pričakujemo ugodne rezultate, da bi lahko koristili dom že v jeseni, predvsem pa v letu 1982. Vodja družbenega standarda meni, da bodo skušali koriščenje organizirati podobno kot v počitniškem domu v Logarski dolini.

Več koristnejšega dogovarjanja

Pred dopustniško sezono je bilo v vseh tozdih, DSSS in na nivoju delovne organizacije veliko sestankov, na katerih so obravnavali nesoglasje pri vodenju tozda Veflon. To nesoglasje, ki ga je potrebno odpraviti najprej znotraj delovne organizacije, je izzval delavski svet tozda Veflon, ko je po razpisu imenoval ing. Antona Žerjava za direktorja tozda, brez moralno politične ocene družbenopolitičnih organizacij delovne organizacije in mnenja občinske kadrovske komisije.

Delegati delavskega sveta tozda Veflon ob tej odločitvi niso upoštevali, da tov.

Žerjav nima podpore pri kolegiskem poslovnem organu. Vendar so delavci tozda tudi na zboru delovnih ljudi 1. julija 1981 enotno podprli odločitev delavskega sveta.

Sledili so sestanki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov po tozdih in delovni organizaciji, na katerih so bili funkcionarji seznanjeni z informacijo o omenjenem imenovanju. Sprejeta so bila stališča, da odločitev tozda predstavlja odklon od zastavljene politike delovne organizacije, ki je bila jasno zastavljena in potrjena s samoupravnim sporazumom o združitvi tozdov v delovno

organizacijo. Delavci tozda Veflon pa so prepričani, da niso v ničemer odstopali od omenjenega sporazuma.

Do sedaj še ni prišlo do skupnega sestanka predstavnikov družbenopolitičnih organizacij delovne organizacije in člani kolegijskega poslovnega organa z delavci tozda Veflon. Čas dopustov je nesoglasja umiril. A stvari še niso dorečene. V teh trdih in neizprosnih stabilizacijskih časih, ko iščemo prav vse notranje rezerve, ko si na vsakem koraku prizadevamo, da bi prihranili zares vsak dinar, bi bilo neophodno potrebno čas, namenjen sestankovanju bolj kot kdajkoli nameniti za koristnejše pogovore in odločitve, nerešene konflikte pa razčistiti hitro in učinkovito! M.G.

Mladinska poletna politična šola

Ena od pomembnih dejavnosti mladine je tudi izobraževanje mladih. Vsako leto se v Tacnu vrši mladinska poletna politična šola za najbolj aktivne mladince Slovenije - člane občinskih konferenc osnovnih organizacij in ZSMS.

Letošnja šola je potekala od 17. - 22. avgusta v šolskem centru republiškega sekretariata za notranje zadeve Tacen.

Iz celjske občine se je šole udeležilo 13 mladincev in sicer devet iz občinske konference ZSMS, štiri iz združenega dela med njimi 2 člana Cinkarne Celje: Živec Aleksandra - referent za idejno politično delo v DSSS osnovne organizacije ZSMS in Ramšak Silvo - predsednik osnovne organizacije ZSMS iz tozda Grafike.

Delo šole je bilo oblikovano v dveh delih. Dopoldan je potekalo delo po osmih skupinah, popoldan in zvečer pa na plenarnih zasedanjih. Tudi delo po skupinah in plenarna zasedanja so potekala v dveh delih: Uvodna predavanja je podal predavatelj, v drugem delu pa je predavatelj odgovarjal na vprašanja mladih. Zelo zanimiva so bila plenarna zasedanja, na katerih so predavali najbolj

ugledni politiki in člani republiških komitejev SFRJ in SRS: tov. Zvone Dragan, Jože Florjančič, Roman Albreht, Franc Šetinc, Zoran Polič, Vinko Hafner in Jože Smole.

Največ pozornosti so posvetili trenutnemu gospodarskemu položaju v svetu ter predvsem v Jugoslaviji in v Sloveniji. Velik interes je vzbudilo predavanje tov. Franca Šetinca o nacionalnem vprašanju SFRJ s posebnim poudarkom na Kosovu. Na končnem plenarnem zasedanju o uspehih šole je prevladovalo mnenje, da mladinskega dela ni čutiti, ker je mladina preslabo organizirana. Primanjkuje informacij v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in šolah. Najhujša pa je nezainteresiranost mladih. Ponavadi dela peščica posameznikov, zato organizacija kot celota ne živi in njenega dela ni čutiti.

Mladinska organizacija se trudi, da bi delo postalo živahnejše. Problem je tudi v tem, da družbeno-politične organizacije vedno poudarjajo, da je treba v njihovo delo vključevati čimveč mladih vendar v praksi to bolj malo uresničujejo.

Aleksandra Živec in Silvo Ramšak

AFORIZMI

NI RES DA PREPISUJEMO SAMOUPRAVNE AKTE - FOTOKOPIRAMO JIH

RODIL SEM SE POPOLDNE SAMO ZATO, DA BI MORALA BABICA DELATI NADURE

DOBIL JE ČISTO RUNSKO VOLNO NA - FOTELJU

Oris sodobne zgodovine Celja in okolice

V sozaložništvu Kulturne skupnosti občine Celje in Turističnega društva v Celju je v seriji posebnih izdaj Celjskega zbornika pravkar izšla knjiga prof. Janka Orožna **ORIS SODOBNE ZGODOVINE CELJA IN OKOLICE (1941 - 1979)**. Obsežna knjiga je pravzaprav nadaljevanje **ZGODOVINE CELJA IN OKOLICE** istega avtorja, ki jo je Kulturna skupnost občine Celje doslej izdala v dveh knjigah. Prva je izšla ob avtorjevi osemdesetletnici leta 1971 in zajema na 672 straneh zgodovino Celja od najstarejših časov do marčne revolucije leta 1848. Druga, ki jo je KSOC izdala leta 1974, na 600 straneh opisuje razvoj Celja in njegovega ožjega pokrajinskega zaledja od srede 19. stoletja (1849) do izbruha druge svetovne vojne (1941).

V tej knjigi, ki nosi na naslovnem listu letnico 1980, ko so jo začeli tiskati, dotiskana pa je bila ob koncu minulega meseca, je avtor po kratkem uvodnem orisu obdobja NOB 1941-1945 (podroben zgodovinski prikaz tega obdobja pripravljajo sodelavci Muzeja revolucije v Celju

in bo izšel v posebni knjigi, ko bo njihovo skupinsko delo končano) dokaj obširno in nadrobno orisal družbeni in gospodarski razvoj Celja po drugi svetovni vojni. Naslovi poglavij najbolj nazorno prikazujejo vsebino knjige: Pregled obdobja 1918-1945. Organizacija ljudske oblasti. Gospodarski družbeno-socialni in gospodarsko-tehnični temelji obnove in izgradnje mesta in cele občine. Promet in turizem. Kmetijstvo in gozdarstvo. Obrt, gostinstvo, trgovina. Sodobna industrija. Denarništvo in zavarovalništvo. Šolstvo. Kulturna dejavnost. Strokovna in druga društva. Socialno skrbstvo. Zdravstvo. Opombe, viri in literatura.

Avtor je svoj oris končal najprej z letom 1975, med tiskom pa ga je dopolnjeval z najnovejšimi podatki. Današnji družbeni razvoj je tako živahen in široko razvejan, da prav vseh podatkov ni uspel vnesti. To ne zmanjšuje vrednosti in uporabnosti knjige, saj je osrednji tok razvoja zelo jasen. Časovna bližina in živost obravnavane snovi je tolikšna, da je avtor razgrnil predvsem množico elementov družbene-

ga razvoja in s tem postavil temelj tudi za presojo. Končno sodbo, kakršno omogoča zgodovinska distanca, pa je modro prepustil prihodnosti.

Izdaja te knjige je hkrati prva čestitka celjske družbene skupnosti avtorju, zasluznemu zgodovinarju in častnemu občanu mesta, k njegovi devetdesetletnici, ki jo bo kmalu slavil.

Knjiga, vezana v celo platno s ščitnim ovitkom, je v prodaji pri Turističnem društvu, Celje, Tomšičev trg 7. Prodajna cena: 500,- din. Na ta naslov naj pošiljajo svoja naročila tudi knjigarne, ki jim založnika priznavata običajni knjigotrški rabat.

Izdala in založila: Kulturna skupnost občine Celje (predsednik izdajateljskega sveta: Janez Žmavc) in Turistično društvo Celje (predsednik: Marjan Ašič). **CELJSKI ZBORNIK**. Posebna izdaja. Odgovorni urednik: Vlado Novak. Tehnični urednik: Franjo Mauer. Naklada: 2000 izvodov. Tisk: AERO, TOZD Grafika, Celje. Naklada in prodaja: Turistično društvo Celje, 63000 Celje, Tomšičev trg 7.

V gledališče hodim iz trme

Sindikat iz svojih sredstev za kulturo namenja nekaj denarja tudi za sodelavce, ki obiskujejo slovensko ljudsko gledališče v Celju. Zanimanje za gledališče ni tako veliko, saj ima abonma letno povprečno le 50 delavcev iz Cinkarne. Večina od njih so stalni abonenti.

Da bi zvedeli, kako je potekala pretekla sezona smo povprašali tov. Vinka Apnarja iz tozda Vzdrževanje, ki je stalni in dolgoletni obiskovalec gledaliških predstav v Celju.

CINKARNAR: Koliko predstav ste obiskali v sezoni 1980/81 ?

APNAR: Vse, razen ene, to je Hamleta, za kar mi je zelo žal.

CINKARNAR: Kako vam je bil všeč repertoar ?

APNAR: Moti me, da je večina predstav novejšega izvora. Nekatera dela prav izmaličijo besedilo, vsebino in glazbo, da ostane prvoten takorekoč samo naslov. Tisti, ki si želijo predstav novega tipa, naj gredo gledat eksperimentalno gledališče Glej. Vsako delo naj bo igrano tako, kot si je zamislil pisec, avtor. Repertoar v gledališču bi moral biti izdelan tako, da bi zanimal čim večji krog ljudi. Biti mora raznolik; nekaj klasičnih del, nekaj pa del iz domače literature. Pred nekaj leti me je impresionirala predstava »Ščuke pa ni« sicer moderno delo, a tematika, ki zadeva v živo, katero ljudje z lahkoto sprejemajo.

CINKARNAR: Ali boste nadaljevali z obiski predstav tudi letos ?

APNAR: Vsekakor. V gledališče hodim iz trme. Nekaj pozitivnega le pridobiš pri večini predstav. Če bi bilo več podobnih pobud in bi kritika le potrkala na prava vrata, bi bila zainteresirana za ogled predstav večja množica ljudi. Morali bi upoštevati želje gledalcev, ker bi tako dobili več sredstev za svoje delo. Gleda-

lišče ni poklicano, da bi z izrazoslovjem v slengu dvigalo kulturno raven človeka. Tudi scena včasih moti, ker ne razumeš za kaj gre. Včasih imam občutek, da se prav norčujejo iz gledalcev.

Tudi kritike v časopisju širša množica ljudi zaradi izrazoslovja ne more razume-

Šport in rekreacija

KEGLJANJE

V juniju je bilo tudi občinsko tekmovanje v kegljanju. Ekipa Cinkarne je podrla 2234 keglje, kar je za 83 kegljev manj od prvo uvrščene in osvojila peto mesto. Nastopilo je 25 ekip. Prvo mesto je osvojila Obnova (2317 kegljev), drugo Elektro (2264), tretje AVTO Celje (2260) in četrto NIVO (2249 kegljev).

NAMIZNI TENIS

V juniju je bilo občinsko tekmovanje v namiznem tenisu za ženske in starejše člane. Ekipa Cinkarne je v štirih tekmah zmagala in si v drugi ligi pridobila prvo mesto z osmimi točkami. Igralca Tomo Žolger in Franc Posinek, ki sta predstavljala našo delovno organizacijo, sta uspela premagati ekipo EMA in Klime z razliko 3 točk, Železnico z 2 točkama in Sodišče z 1 točko razlike. Ekipe Nivo-ja, Kovinotehne in Občine niso nastopale. V jesenskem delu se bo tekmovanje ponovilo v istih ligah. Za končni uspeh pa se bo upoštevalo sodelovanje v obeh delih tekmovanja.

V ženski ekipi so Cinkarno zastopale Herta Franc, Majda Šloser in Judita Koželj. Ženske so nastopale v skupini B in dosegle tretje mesto za Ingradom in Zlatarno. Dosegle so tri točke. Zmagale

ti. Pravijo, da gredo s časom naprej v kulturi, vendar se ne ozirajo, kdo jim sledi. Menim, da je gledališče namenjeno le širšemu krogu ljudi, ki se ob gledanju predstav izobražujejo. Novodobne storitve bodo splahnele, Shakespeare pa bo živel dokler bo živelo človeštvo.

so v tekmah z LB-SB in Zlatarno. Občina in Sodišče nista nastopili. V finalu, ki bo v jeseni, bo Cinkarna igrala z Obnovo in se borila za peto mesto. Končni vrstni red tako še ni znan. TKS in Ingrad se bosta borila za prvo mesto, Zlatarna je tretja, LIK Savinja pa četrta. Za našo ekipo je le še LB-SB in Železnica.

INTERVJU ANCI SO REKLI:

Na valu 202 Radia Ljubljane je bila 19. avgusta objavljena oddaja o Skokovem memorialu v Celju. V njej so sodelovali tudi naši sodelavci, ki se ukvarjajo s športno aktivnostjo v delovni organizaciji. Pogovor je tekel o položaju jugoslovanske atletike glede na svetovni šport.

Naši sodelavci Leban, Ramšak, Ozis, Horvatič in Šeško so bili enotni v kritiki, da naša atletika stagnira. Imamo vrhunške posameznike, ekipno pa smo slabi. Mnenja so bili, da si boljše čase lahko obetamo le pri pravilnem pristopu do športa ter vzgoji mladih v osnovni šoli, ki bi bila predvsem množična. Ni važno imeti vrhunškega športnika za vsako ceno, ker je v okolici njih dosti mladih, ki imajo še večje zmogljivosti, tu so talenti. Skupaj so ugotovili, da mnogokrat dobre športnike pokvari denar.

Počitnice in praksa

Tudi v letošnjem letu je bilo veliko povpraševanja za počitniško delo in počitniško prakso. V primerjavi s prošnjami so bile potrebe iz vseh tozdov v Cinkarni dokaj manjše. Kljub temu smo sprejeli na počitniško prakso in počitniško delo v mesecu juliju in avgustu kar precejšnje število učencev, dijakov in študentov.

Med njimi je precej naših štipendistov, saj moramo prav njim zagotoviti delo in prakso med počitnicami.

V mesecu juliju smo praktikantom pripravili poleg splošnega razgovora še uvajalni seminar, iz varstva pri delu (ta je v mesecu avgustu zaradi dopustov odpadel). Varstvo pri delu bodo odslej morali poslušati vsi praktiki, ki bodo prišli na prakso v Cinkarno, kajti to zahteva nov način usmerjenega izobraževanja.

O počitniški praksi smo malo več izvedeli od naše štipendistke Jane Goleš, studentke, ki je zaključila 1 letnik kemijske tehnologije. Zastavili smo ji nekaj

vprašanj, na katera je odgovarjala sproščeno in kratko.

- V katerem tozdu opravljate počitniško prakso?

- Prakso letos opravljam v glavnem laboratoriju. Prejšnji dve leti pa sem delala v tozdu Grafika, tiskarskih barvah in v razvoju Grafike ter enkrat v razvoju tozda Kemije.

- Kako vam je bil všeč odnos med sodelavci?

- S sodelavci se dobro razumem, veliko mi pomagajo in kar je najvažnejše, zelo lepo so me sprejeli.

- Zakaj ste se odločili za poklic kemika?

- Študij kemije me je vedno navduševal, v njem sem videla bodočnost.

- Kako to, da ste se odločili nadaljevati študij in to s pomočjo štipendije preko Cinkarne?

- Brez štipendije ne bi mogla študirati.

Še najbolj primerna tovarna, kjer bi pred leti lahko dobila štipendijo, se mi je zdelo Cinkarno, saj sem v njej videla največ možnosti za poznejšo zaposlitev.

- Kdaj mislite, da boste končali študij?

- Študij mislim končati v najkrajšem možnem roku. Upam, da se bom čez kako leto že zaposlila pri vas kot dipl. ing. kemijske tehnologije.

- Kakšni so vaši življenjski cilji?

- Prvi cilj, ki je pred mano je ta, da končam šolo, drugih osebnih želja zaenkrat nimam.

- Kako ste zadovoljni s štipendijo?

- S štipendijo sem zadovoljna, saj je v primerjavi z ostalimi štipendijami, ki jih dobivajo štipendisti iz drugih podjetij primerna, saj je enaka ali celo višja, kar pa je odvisno od povprečne ocene, dosežene v končanem letniku.

Naši štipendistki se zahvaljujemo za njene odgovore. Za druge praktikante pa naj povemo, da so pridni, delovni, saj kakšnih posebnih pritožb v letošnjem letu nismo imeli.

Toliko za leto 1981. Spomnili pa se bomo na praktikante tudi drugo leto, ko bodo v toku usmerjenga izobraževanja.

Irena Tirnanič

Poslovili smo se od sodelavcev

Invalidsko se je upokojil Vinko PAVŠNER, ki je delal v Cinkarni od leta 1950 v obratih Prazarne, stolpne kisline, PIK-u in KKČ v treh izmenah in opravljal težka fizična dela.

Osem let je bil član delavskega sveta tozda Metalurgija. Z delom je bil zadovoljen, v prostem času pa je tudi kegljal in streljal. V pokoju bo nabiral gobe in lovil ribe. Še bo kegljal in hodil na sprehode.

Jože BABNIK je preživel v Cinkarni 28 let kot kurjač parnih kotlov v novi žvepleni. Ker je še pred prihodom v Cinkarno delal v rudniku Zabukovica, ima priznano beneficirano delovno dobo.

Čeprav je delal v treh izmenah in se vozil na delo iz Šentjurja, je zadovoljen. Dobro se spominja poplave 1954 leta v Celju, ko je voda poplavila topilnico. Starejši sodelavec mu je rekel naj gre prej domov in to ga je rešilo. Tudi v jami v Zabukovici je pustil spomine, saj mu je plaz 19. avgusta 1946 ubil vse sodelavce in prijatelje. On pa je imel srečo, da je delal v popoldanski izmeni. Sedaj ko je dočkal pokoj bo obdeloval zemljo in uredil cesto.

M.G.

Slavko KROŠL je bil zaposlen v Cinkarni 34 let. V letošnjem letu je dopolnil 60. leto starosti.

Tov. Krošl se je zaposlil v Cinkarni leta 1947 v tozdu Metalurgija kot pražilec, nato kot brigadir v prazarni. Pred prihodom v Cinkarno je delal v Dubrovniku kot nadzornik razkladanja ladij v pristanišču. V tem času, ko je bil zaposlen v naši delovni organizaciji, je doživel marsikaj.

Prostega časa ni poznal, ni poznal prostih sobot in nedelj niti dopustov. Takrat, ko se je zaposlil, so veliko delali udarniško, kajti bil je čas po vojni, ko je bilo treba obnoviti porušeno domovino.

Ko smo ga povprašali, kaj mu je v delovni organizaciji ugajalo in kaj ne, nam je odgovoril, da je bilo na delovnih mestih premalo obveščanja, še posebej v zadnjih desetih letih.

Leta 1963 se je vpisal v tehnično šolo v Cinkarni in jo tudi uspešno končal. Nazadnje je delal v Novi žvepleni, kamor je bil premeščen zaradi bolezni.

Sodelavcem želi veliko uspeha pri delu. Sedaj, ko bo imel veliko prostega časa, se bo ukvarjal z vrtičkarstvom, kolikor mu bo to dopuščalo zdravje.

Tovariš Krošl je zelo skromen, tudi njegovi odgovori so bili skromni, čeprav vemo, da je moral v teh 34. letih veliko delati in tako med drugim prispeval, da je naša delovna organizacija dosegla viden napredek.

Želimo mu veliko zdravja, sreče in počitka, ki si ga je po dolgih letih dela resnično zaslužil.

I.T

Maks ČATAR je pričel delati v Cinkarni leta 1946, ko je bil star dvajset let. Kmalu po zaposlitvi je odšel v JLA. Po odsluženju vojaškega roka se je vrnil v našo delovno organizacijo in sicer v Keramiko, kjer je bil zaposlen do 1969. leta.

Ko je prišel v obrat, je začel delati kot začetnik. Sčasoma je napredoval in postal skupinovodja. Po začasnih ustavitvi proizvodnje v keramiki je bil premeščen v energetiko. Po teoretičnem in praktičnem usposabljanju je opravil izpit za upravljalca parnih kotlov. To delo je opravljal do upokojitve.

Tudi on je poudaril, da je bilo včasih delo mnogo težje, mnogo je bilo ročnega dela, sodobnih tehničnih pripomočkov niso poznali. V obratu Keramika je vladala velika disciplina.

Poudaril je tudi, da so takrat delali udarniško. Ko so prišli vagoni, naloženi s koksom, jih je bilo treba hitro raztovoriti. Dela so se lotili vsi delavci v proizvodnji, tudi inženirji.

Bil je izvoljen v delavski svet tozda in v CDS.

Sedaj bo imel več časa, da bo obiskal otroke, ki že daljšo dobo delajo in živijo v tujini.

Nekdanjim sodelavcem želi da bi še naprej uspešno delali in dobro gospodarili.

Karel RAMŠAK se je prvič zaposlil v Cinkarni že pred drugo svetovno vojno, delal je devet mesecev, nato je odšel v Zreče v Kovaško industrijo. Po vojni se je ponovno zaposlil v naši delovni organizaciji.

V obratu superfosfata je delal dvanajst let kot vzdrževalec, nato je bil v centralni delavnici. Kot vzdrževalec je delal v vseh naših obratih. Nazadnje je postal vodja remontne delavnice.

Tudi on je aktivno delal v Ljudski tehniki vse od njene ustanovitve.

Ukvarjal se je tudi z inovacijami. Za izboljšavo pri mletju superfosfata je prejel priznanje in denarno nagrado.

Aktivno je deloval tudi v samoupravnih organih; bil je član delavskega sveta tozda Vzdrževanje in energetika, dve leti pa tudi kot predsednik disciplinske komisije.

S tovarišem Vervego sta bila tudi člana prostovoljnega gasilskega društva, kamor sta se vključila takoj po zaposlitvi.

Tovariš Ramšak je tudi aktiven krvodajalec. Doslej je že 36 krat daroval kri.

Ko smo ga povprašali kako je bilo v Cinkarni takrat, ko je prišel delat, je dejal, da se je marsikaj izboljšalo, marsikaj pa tudi poslabšalo. »Veste« je rekel, »pogoji dela so bili dosti težji. Z leti je bilo večinoma odpravljeno težko fizično delo, pa tudi pogoji dela so se izboljšali, poslabšal pa se je delovni elan in disciplina. Z večanjem osebnega standarda se je spremenil tudi odnos do družabnega življenja. Po udarniškem delu smo se nekoč vsi skupaj povesečili, enako je bilo tudi na sindikalnih izletih. V tistih časih smo bili bolj skromni.«

Delovna doba se mu je sicer iztekla toda ne boji se prostega časa. Pravi, da ima dovolj dela okoli nove hiše, kamor se je preselil pred dvema leti. Ker je velik ljubitelj planin, se bo podal tudi tja, pa tudi kegljanju se verjetno ne bo odrekel.

Nekdanjim sodelavcem želi veliko delovnih uspehov, osebnega zadovoljstva in medsebojnega razumevanja.

Z.Š.

Koliko nas je

nadaljevanje z 2. strani

PREGLED KADROVANJA PO TOZD-ih V I. POLLETJU

LEGENDA

NV - novi vstop
PV - premestitev v TOZD
IZ - izstop
IP - premestitev iz TOZD

TOZD	Stanje 31/12-80	Vstopi NV	PV	Izstopi IZ	IP	Stanje 30/6-81	Plan 81	Raz- lika	Int. prem. %	Kf
DSSS	398	20	22	11	19	410	413	- 4	+ 3	2,6
METALURGIJA	378	30	17	33	17	375	382	- 7	- 8	1,1
KEMIJA CELJE	206	17	6	15	20	194	198	- 4	- 14	6,7
KEMIJA MO	44	2	-	2	-	44	44	-	-	4,3
GRAFIKA	232	4	4	8	7	225	232	- 7	- 3	3,4
VZDRŽEVANJE	415	35	10	40	3	417	417	-	+ 7	8,9
TRANSPORT	143	3	21	5	14	148	138	+ 10	+ 7	3,4
ENERGETIKA	51	3	2	5	2	49	65	- 16	- 9	3,3
T102	259	15	7	12	8	261	259	+ 2	- 1	4,4
VEFLON	48	3	3	2	2	50	70	- 20	+ 1	3,9
CELOTNA OZD	2174	132	92	133	92	2173	2218	- 45	-	5,8

VZROKI IZSTOPANJA :

	Kumul.	Kumul. %
OD	16	12,0
Pogoji dela	9	6,8
Izmenko delo	-	-
Medsebojni odnosi	1	0,8
Preselitev družine	6	4,5
Ustreznejše delo	19	14,3
JLA	17	12,8
Potek pogodb	-	-
Disciplinski odpust	3	2,3
Upokožitev	18	13,5
Neustrezne promet. zveze	5	3,8
Stanovanja	3	2,3
Zapor	2	1,5
Nadalj. red. šolanje	1	0,8
Ostalo	23	17,3
Skupaj	133	100,0

NAČINI IZSTOPANJA

	Kumulat.	Kumulat. %
Samovoljno	35	26,3
Razdrtje	9	6,8
Disc. odpust	3	2,3
Sporazumno	32	24,1
Radna odpoved	12	9,0
J L A	17	12,8
Starostna upokožitev	9	6,8
Invalitska upokožitev	9	6,8
Potek pogodbe	-	-
Po zakonu	2	1,5
Smrt	5	3,8
S K U P A J	133	100,0

Daniyel Perčič

Kadrovske spremembe

VSTOPI V MESECU JUNIJU 1981

DSSS - splošna služba: snažilka, družbeni standard: snažilka, družbeni standard: razdeljevalka TO in kuharica čaja, marketing: pripravnik »S«.

METALURGIJA - skupne službe: tehnik v razvoju, keramika: vozač surovin in drobilec šamota, Zn-prah: dva pakovalca in posnemalca Zn-prahu, baterijske čašice: brusilec in mazalec rondel, valjarna: četrti valjač.

KEMIJA CELJE - Zn-belilo: pomočnik kurjača v Zn-belilu.

GRAFIKA - tiskarske barve: prvi skupinovodja v grafiki.

VZDRŽEVANJE - strojni oddelek: prvi ključavničar, tretji snemalec v pripravi dela, drugi strugar, skupne službe: dva druga skladiščnika, gradbeni oddelek: tretji pleskar.

TRANSPORT - naklad in razklad: tretji transportni delavec.

TiO₂ - površinska obdelava: delavec na atomizerju, osnovna proizvodnja: delavec na klarifikaciji, glavni laboratorij: drugi analitik.

VSTOPI V MESECU JULIJU 1981

DSSS - skupne službe DO: direktor razvoja - podpredsednik KPO za področje proizvodnje, vzdrževanja in ekologije.

METALURGIJA - žveplena kislina FeSO₄: izmenovodja, Zn-prah: pakovalec in posnemalec Zn-prahu, Valjarna: četrti valjač.

KEMIJA-CELJE - Zn-belilo: trije pomočniki kurjača v Zn-belilu, OOB: izmenovodja, opravniki filtrov in mešalnih naprav, rastni substrati: opravniki filtrov in meš. naprav, gradbena lepila: pakovalec tržnih produktov.

KEMIJA MOZIRJE - skupne službe: skladiščni manipulant.

GRAFIKA - skupne službe: drugi tehnik v razvoju, tiskarske barve: prvi skupinovodja v grafiki.

VZDRŽEVANJE - ARM: tretji merilec, strojni obrat: dva tretja ključavničarja, prvi ključavničar, trije drugi ključavničarji, drugi strugar, gradbeni oddelek: tretji tesar.

TRANSPORT - transport: skladiščni delavec.

ENERGETIKA - kotlarna - para: pomočnik kurjača parnih kotlov, plinarna: drugi delavec v plinarni.

TiO₂ - osnovna proizvodnja: dva četrti polivalentna delavca, glavni laboratorij: četrti analitik, površinska obdelava: delavec na mikronizaciji.

IZSTOPI V MESECU JUNIJU 1981

MALAJ Amdija, tretji transportni delavec v transportu, CESAREC Boris, vodja oddelka v proizvodnji Zn-belila, PRISLAN Valent, pakovalec tržnih produktov v TOZD Kemiji Mozirje, ZABUKOVŠEK Jože, opravniki naprav za meh. obdel. v kem. proizv.: TRELAK Salih, pakovalec in posnemalec v Zn prahu: CVETANOVSKI

Cane, četrti valjač v valjarni, TRIMOSKI Blagoje, tretji mizar v gradbenem oddelku, BARUČIČ Ruvejd, pomočnik kurjača livarja v sek. proizv.: VILJEVAC Vlado, drugi varilec avtogeno - strojni oddelek: CAKIČI Šaip, prvi ključavničar v strojnem oddelku, PLAVČAK Franc, vozač surovin in drobilec šamota v keramiki: SKENDE-ROVIČ Sead, tretji ključavničar v strojnem oddelku, BATARILO Josip, tretji elektromehanik v strojnem oddelku: STOJIMIROVIČ Slavoljub, brusilec in mazalec rondel v čašicah, STOJIMIROVIČ Slobodanka, izdelovalec in pakovalec čašic in rondel v baterijskih čašicah, RAMŠAK Marta, drugi kontrolor v grafiki skupne službe, SADEK Sonja, administrator v pravni službi, PEKOŠAK Milena, knjig. stroškov in učinkov v računovodski službi, HERENDA Ahmo, tretji pleskar v gradbenem oddelku: KRSMANOVIČ Slobodan, opravniki naprav za mehansko obdelavo v solih in pigmentih, JANUZI Sabri, sejalec Zn prahu, KROŠL Slavko, izmenovodja v novi žvepleni:

UMRLA:

BAJČETIČ Slobodan, roj. 24.12.1958, praviljalec vode v novi žvepleni, KASTELIČ Martin, roj. 16.10.1945, skladiščni delavec v transportu.

IZSTOPI V MESECU JULIJU 1981

V pokoj so odšli:

MASTNAK Alojz, prvi rezalec v valjarni, HERCOG Jakob, skupinovodja v kemiji, FERLEŽ Jože, skupinovodja v kemiji, BELINA Anton, kurjač rafinac. peči, VERVEGA Slavko, vodja elektro vzdrževanja, ČANADI Štefan, vzdrževalec, RAMŠAK Karel, vodja stroj. vzdrž. skupine, KARNER Stanko, vodja pomožnih služb.

Umrl:

VODEB Franci, roj. 27.11.1926, kopalničar v sploš. službi.

V JLA so odšli:

ANTUNOVIČ Nenad, drugi ključavničar v strojnem obratu, SEFEROVIČ Muhamed, drugi ključavničar v strojnem oddelku, RADIVOJAC Milenko, drugi ključavničar v strojnem oddelku, MAURIČ Jože, pripravnik »ViS«, JAGER Vinko, tretji preoblikovalec UM, LAZIČIČ Sveto, tretji strugar.

Ostali izstopi:

POLANČEC Valent, četrti zidar v gradbenem oddelku, ZAJC vojko, tretji mazač v strojnem oddelku, VELADŽIČ Mehmed, pakovalec in posnemalec v Zn prahu, RAJKOVIČ Milič, prvi ključavničar, ĐOKIČ Milna, četrti valjač v valjarni, ARTIČ Peter, drugi mizar v gradbenem, JOSIČ Mika, pakovalec tržnih produktov, MAK-SIČ Savo, četrti polivalentni delavec, KUNŠTEK Drago, vlagalec in izpraznjevalec peči v keramiki, KLARNER Franjo, drugi ključavničar, PETREVSKEI Trajan, tretji polival. delavec, MOSLAVAC Stjepan, drugi varilec svinca, PETROVIČ Radomir, pomočnik livarja v žici, KOLEK Tomislav, četrti valjač, SAVIČ Milan, drugi ključavničar.

Jubilejne nagrade

Skupna delovna doba 10 let

BUKŠEK Franc, delavec dvorišne skupine - skupne službe: JELENKO Marija, tajnica direktorja - kadrovska služba, MODIČ Slava, samostojni komercialni referent - marketing: PETROVIČ Milan, brusilec ofset plošč - tiskarske plošče, TUNJIČ Blaško, sejalec cinkovega prahu - Zn-prah: VALANT Janko, kislinar v kislini ferosulfata.

ČOKL Slavko, prvi skupinovodja v grafiki, GORENŠEK Tomaž, vodja poslovnega dela v marketingu, HRENAR Ivan, opravniki naprav za mehansko obdelavo, JAGER-ŠLOSER Majda, tehnična evidenca v investicijski službi, LEDINSKI Dragutin, mlinar na peščenem mletju, MILISAVIČ Rajko, voznik viličarja in dvig. naprav, MUZELJ Štefka, pomožni delavec v TiO₂, PAVLIČ Rajko, tretji tehnolog v razvoju, PREBIL Cvetka, prvi izdelovalec preparatov v grafiki, PREMŠAK Marija, samostojni komercialni referent, SUŠA Marko, specialist električar, URBANC Leopold, izdelovalec premazov in barv, USAR Anton, sušilec in izparilec, ZAJEC Dragutin, drugi skladiščnik.

Skupna delovna doba 20 let:

KOROŠEC Jože, samostojni komercialni referent, KOVAČIČ Janez, samostojni komercialni referent.

JAIRI Nazmi, kislinar - PIK, SMRKOLJ Gašper, specialist ključavničar v strojnem:

Skupna delovna doba 30 let:

ŽNIDAR Konrad, vodja šamotarjev, gradbeni oddelek, KOS Ivan, vodja delavnic v vzdrževanju:

ŽAGAR Vinko, skupinovodja v kemiji, ROŽIČ Franc, opravniki naprav za mehansko obdelavo, SLEMENŠEK Vinko, pripravljalec vode v novi žvepleni.

OBVESTILO

Ljudska tehnika Cinkarne vabi voznike motornih vozil, da se prijavijo za voznike instruktorje. Pogoji so sledeči: Vozniški staž nad tri leta, starost 23 let in končana osemletna šola.

Ljudska tehnika plača stroške šolanja in še posebno nagrado ob končanem šolanju. Tečaj za inštruktorje bo v Celju v popoldanskem času. Prijave sprejema tov. Ivo Ramšak, telefon 318.

Vabimo vas k sodelovanju z Avto šolo Ljudske tehnike Cinkarne.

Odbor avto krožka

PREGLED FAKTORJEV, KI VPLIVAJO NA OBRAČUN OD – AVGUST, JULIJ

Vrednost točke za izračun osnovne vrednosti del je 1,38 din.

STROŠKOVNO MESTO	Faktor variab. dela	Povp. fakt. točk za norme	Povp. fak. za uspeš. dela	Skupni faktor
D S S S				2,96 2,88
0100 Skupne službe DO	2,96 2,88			povprečni povprečni
0101 Varnostna služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0103 Posebna finančna služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0104 Kadrovska služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0105 Pravna služba in samoup.	2,96 2,88			2,96 2,88
0106 Splošna služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0107 Družbeni standard	2,96 2,88			2,96 2,88
0108 Računovodska služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0109 Plansko analitična služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0110 Organizacijska služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0111 AOP služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0112 Razvojna služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0113 Investicijska služba	2,96 2,88			2,96 2,88
0114 Marketing	2,96 2,88			2,96 2,88
TOZD METALURGIJA				2,97 2,88
0215 Skupne službe	2,97 2,88			povprečni povprečni
0216 Keramika	2,19 2,08	1,07 1,10		2,97 2,88
0217 Sušilnica ferosulfata	3,02 2,99			3,26 3,18
0218 Žveplova kislina PIK	2,95 2,95			3,02 2,99
0219 Žveplova kislina s pir. praž.	3,02 2,99			2,95 2,95
0220 Pražarna ferosulfata	3,03 3,00			3,02 2,99
0221 Žveplova kislina iz ferosulf.	3,02 2,99			3,03 3,00
0222 Cinkiv prah	2,96 2,85			3,02 2,99
0223 Sekundarna proizv. cinka	2,65 2,48			2,96 2,85
0224 Baterijske čašice	2,82 2,69			2,65 2,48
0225 Žličarna	2,96 2,85			2,82 2,69
0226 Žlebarna	2,85 2,72			2,96 2,85
0227 Valjarna	2,85 2,70			2,85 2,72
TOZD KEMIJA CELJE				2,91 2,85
0330 Skupne službe	2,91 2,85			2,91 2,85
0331 Barvila Celje	3,12 2,98			2,91 2,85
0332 Soli in pigmenti	2,72 2,76			3,12 2,98
0333 Litopon	2,78 2,59	0,04 0,02		2,72 2,76
0334 Cinkovo belilo 1,90	2,44 2,76			2,78 2,59
0335 Modri baker	2,89 2,64	0,13 0,13		2,44 2,76
0336 Rastni substrati	3,10 2,76			2,89 2,64
0338 Mase za gradbeništvo	3,23 3,43			3,10 2,76
0340 Modra galica	2,72 2,76			3,23 3,43
TOZD KEMIJA MOZIRJE				2,72 2,76
0441 Skupne službe	2,66 2,50	0,22 0,16		2,72 2,76
0442 Barve in premazi	2,58 2,49	0,46 0,78		2,95 2,94
TOZD GRAFIKA				2,91 2,80
0545 Skupne službe	2,91 2,80			2,91 2,80
0546 Tiskarna	2,91 2,80			2,91 2,80
0547 Tiskarske plošče	2,91 2,80			2,91 2,80
0548 Preparati za grafiko	2,91 2,80			2,91 2,80
0549 Tiskarske barve	2,91 2,80			2,91 2,80
TOZD VZDRŽEVANJE				2,96 2,88
0655 Tehnol. priprav. dela in konstrukcija	2,96 2,88			2,96 2,88
0656 Skupne službe	2,96 2,88			2,96 2,88
0657 Strojno področje	2,92 2,88	0,04		2,96 2,88
0658 Elektro področje	2,96 2,88			2,96 2,88
0659 ARM področje	2,96 2,88			2,96 2,88
0660 Gradbeno področje	2,96 2,88			2,96 2,88
0661 Pralnica, šivalnica in čev. delav.	2,76 2,81	0,25 0,07		2,96 2,88
TOZD TRANSPORT IN SKLADIŠČA				2,96 2,85
0775 Skupne službe	2,96 2,85			2,96 2,85
0776 Železniški promet	2,94 2,59	0,29		2,94 2,88
0777 Avtopark	2,63 2,40	0,33 0,48		2,96 2,88
0778 Skladišča	2,67 2,74	0,30 0,14		2,97 2,88
0779 Nakladanje in razkladanje	2,35 2,61	0,62 0,30		2,97 2,91
TOZD ENERGETILA				2,96 2,88
0862 Skupne službe	2,96 2,88			2,96 2,88
0863 Para	2,96 2,88			2,96 2,88
0865 Voda	2,96 2,88			2,96 2,88
0866 Plin	2,96 2,88			2,96 2,88
0867 Zrak	2,96 2,88			2,96 2,88
0868 Električna energija	2,96 -			2,96 -
TOZD TITANOV DIOKSID				3,07 3,05
0990 Glavni laboratorij	1,66 1,58		2,682 2,797	povprečni povprečni
0991 Skupne službe	1,66 1,58		2,682 2,797	3,07 3,05
0996 Nevtralizacija	1,66 1,58		2,682 2,797	3,07 3,05
0998 Površinska obdelava	1,66 1,58		2,682 2,797	3,07 3,05
0999 Osnovna proizvodnja	1,66 1,58		2,682 2,797	3,07 3,05
TOZD VEFLON				3,43 3,38
1069 Skupne službe	3,20 3,04			povprečni povprečni
1070 Elementi za koroz. med.	2,75 2,61	0,63 0,92		3,20 3,04
1071 Galvana	3,20 2,55	0,88		3,20 3,04
1072 Predelava PTFE	2,77 2,66	0,75 0,76		3,20 3,43
1073 Predelava gume	2,78 2,61	0,79 0,84		3,52 3,42
1074 Predelava umet. mat.	2,68 2,54	0,57 1,10		3,57 3,45

Pri vrednotenju faktorja variabilnega dela smo upoštevali tudi že obračunane osebne dohodke v prvem polletju v zvezi z »Dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981«.

OBVESTILO

Dva transporterja (eden od njiju je na sliki) stojita pred obratom modrega bakra. Uporabljala sta se za proizvodnjo modrega bakra. Transporterja sta še v uporabnem stanju. Zato je zaželen kupec, ki bi ju odpeljal in uporabil. Škoda je, da stojita na prostem in ne služita svojemu namenu.

Edi Beriša
vodja odd. v proizvodnji Modrega bakra

Nasmejmo se

- Ne razumem te Gašper, vse polno delavcev imaš v bolniški, pa nič ne ukrepaš!
- Kar tiho bodi Tine, ti delavci so zlata rezerva.
- Zakaj?
- Če kakšen referendum ne bo uspel, jih bomo obiskali in za izid se nikomur ne bo treba trestiti!

OBJAVA

29.8.1981 so v Planinskem domu Cinkarne v Logarski dolini, našli nekaj predmetov (puloverji, anorak) naših sodelavcev. Lastniki naj se javijo upravniku doma tov. Ivu Pozineku, ki vam bo izgubljene predmete vrnil.

ZAHVALA

Ob smrti mame Matilde KNEZ se zahvaljujem sodelavkam obrata Pralnica in šivalnica za darovani venec in spremljanje na zadnji poti.

Hčerka Marta Kranjc
z družino

Varna hoja v gorah

Piše: Tomo Žolger

Hoja je najosnovnejši način gibanja in predstavlja najpomembnejšo vajo v življenju. Le neprestana dejavnost nam ohranja telo. Pri hoji sodeluje 54 večjih in manjših mišic. Hoja nedvomno kaže naše razpoloženje, značaj, telesno pripravljenost in omiko. Končno je pravilna hoja tudi užitek.

Ceste in poti so bolj ali manj gladke, tako da zlepa ne naletimo na oviro. Organizem se temu privadi. Mišice in vezi, ki so s tem izgubile pomembnost, oslabe. Hoja po gorah je za nas tem zahtevnejša, čim bolj smo se v vsakdanjem življenju oddaljili od naravnega okolja. Hoja po gorah pa ni le intenzivnejše gibanje, ampak nas privede do lepote neokrnjene narave, ki jo tembolj doživljamo, čim bolj smo vajeni hoje.

Hoja naj bo lahkotna, lepa in enakomerna, brez odvečnih gibov. Stopamo po vsem podplatu tako, da se najprej opremo na peto in nato odrinemo s prsti. Izrazito sukanje v bokih je odveč, roke naj se gibljejo sproščeno. Stopalo postavljamo vzporedno, korak naj bo primerno naravn in nikakor predolg. Enakomerna hoja po trdem cestišču utruja noge neprimerno bolj kot hoja po stezah, po gozdu in travniku. Tla na stezah so prožna in se pod koraki vdajajo, zato noge niso tako sunkovito obremenjene kot na asfaltu ali makadamu. Zato hodimo rajši po stezah. Tudi pri hoji po stezah moramo paziti na vsak korak, saj nas spolzka veja na poti, korenine v gozdu ali mokra brv kaj lahko spodnesejo.

Zaletavost in nepremišljenost nista nikoli dosti vredni. Tudi po ravnem hodi s premislekom! Posameznik prehodi 5 km v eni uri, skupina 4 km. Enakomerno gibanje nam prihrani tudi polovico telesnega napora. Počasen tempo je najboljši, posebno, če imamo pred seboj dolgo pot. Korak moramo prilagoditi telesnim meram, svojim sposobnostim in strmini. Začeti je treba nekoliko počasneje, da se telo postopno ogreje in se uravnovesi oddajanje telesne toplote. Tako se bomo med hojo dobro počutili in hodili z lahkoto in užitkom. Hitrost prilagodimo dihanju, ki naj bo mirno in enakomerno. Če smo prisiljeni dihati tudi skozi usta in ne le skozi nos, je to znamenje, da smo preurni za svoje moči, zato hodimo počasneje.

Veliko zaznamovanih poti v naših gorah slovi po hitrih vzponih in lepih razgledih.

Marsikje je treba pošteno dvigniti noge. Naglica utegne biti nevarna. Upoštevati moramo staro pravilo, ki pravi, da se planinec z nahrbtnikom na ramah na srednje strmeh svetu dvigne v eni uri za okoli 400 višinskih metrov. Skupina se dvigne le za 300 m. Samohodec je pri sestopanju dvakrat hitrejši kot pri vzponu: v eni uri za okoli 800 m, skupina pa le do

500 m. Če šteješ korake in uravnavaš ritem hoje, narediš navadno 50 do 55 stopov v eni minuti (25 - 28 parnih korakov). Gre tudi hitreje. Na izletu je brez smisla hiteti le zavoljo rekorda. Vsak pameten človek bo potrdil prednost zmerne, počasne hoje, ki skoraj ne utruja in nam omogoča, da se zvečer pred počitkom še trdni in dobro razpoloženi pomenimo s prijatelji. Vedno si moramo prizadevati, da telesnih sil ne izčrpavamo do kraja, še zlasti ne z nesmiselnim pretiravanjem.

Ljudje, ki hodijo v gore, bi si morali prisvojiti ta način hoje že ob prvih pohodih, da jim pride v meso in kri. Zavoljo tega prav ničesar ne izgubimo, pridobimo pa si železno kondicijo, ki jo v primeru potrebe lahko izkoristimo tudi za zahtevnejše storitve, vzpon ali sestop.

Med potjo navkreber ne govorimo. Dihanje med hojo navzgor naj rabi samo za napajanje telesa s kisikom. Govorjenje po nepotrebnem dodatno bremeni pljuča in srce. Raje se ustavimo in postojmo za nekaj minut. Med počitkom pojemo krhelj, piškot, košček čokolade, vitaminski bonbon. Vmes si lahko ogledamo vrhove in povemo vse, kar nas zanima. Takih postankov je lahko več ali manj pač glede na starost in stanje udeležencev. Pionirji pol hoje, pol počitka, mladinci dve tretjini hoje, eno tretjino počitka.

Na dve, tri ure se ustavimo za daljši čas; če sta pri roki kuhalnik in voda si med počitkom skuhamo čaj ali juho.

Tak ritem vzpona ali hoje sodi h kulturnemu obnašanju v gorah. Prevelika naglica nas prikrajša za marsikateri lep razgled, za prenekateri koristen pogovor, škoduje pa tudi zdravju. Ne pozabimo, da je koristno in potrebno, da se od časa do časa obrnemo in si skušamo zapomniti okolico, kar nam pri morebitnem umiku zelo koristi. Skalne oblike z nasprotne strani so često presenetljivo drugačne. Pri vzpenjanju naj ne bodo koraki predolgi, ker se teže dvigamo z bolj skrčenimi nogami.

Stopala postavljamo na vso površino. S prsti zadnje noge se odrivamo do kraja, da čimbolj pomagamo nogi, ki se dviga. Sestop je za noge napornejši kot vzpon in ga je navadno največ na koncu izleta, ko smo še utrujeni. Tudi sestopati je treba na cela stopala. Noge naj bodo v vseh sklepih prožne, da ne stopamo pretrdo. Sunke korakov lovimo z boki. Zgornji del telesa naj bo rahlo upognjen, tako da vse telo deluje kot vzmet.

Svet po katerem hodimo v gorah, je zelo različen. Zato morajo biti vsi sklepi na nogah dovolj gibljivi in tudi dovolj trdni. Na turi vedno skušajmo prihraniti čim več moči.

Hoja po mehkih gozdnih poteh je zelo prijetna. Če je pot precej globoko ugreznjena, je bolje stopati ob njej, ker je

zložnejše in manj utrudljivo. Nevarna so strma, gladka in z listjem nastlana pobočja, po katerih je prav nespametno ubirati bližnjice. Suho listje pokrije steze, da se prav lahko spotaknemo ob pokrit kamen ali korenino. Po dežju nam na listju drsi, še posebno, če so tla ilovnata. Še slabše je, če se mokro listje osuši le na površini ali če z listjem pokrita pot ponoči zmrzne. Tokrat postane skrita mokra ali zmrznjena plast listja nevarna drsalnica.

Pri hoji po gozdu pazimo na korenine, po katerih lahko zdrsnemo.

Travnata pobočja, strme planine in gozdne jase moramo znati pravilno prehoditi. Po zmerno strmih travnatih pobočjih se najlažje povzpemo v ključih (cikcak), prav položne in zelo strme predele pa premagujemo tudi naravnost. Pri poševnem vzponu skušamo stopati na celo stopalo. S tem varčujemo z močjo in taka hoja je tudi varnejša.

Na poti srečaš kdaj tudi samotarja

Pri vzponu naravnost upiramo sprednje robove rahlo navzven obrnjenih čevljev v pobočje, pri čemer za stopinjo vedno uporabljamo naravne vdolbine. Če si pri tem ne pomagamo z rokami, jih lahko opremo v bok. Tako mišice ramenskega obroča lažje sodelujejo pri poglobljenem dihanju. Suha trava je slaba za prijem, ker je krhka, včasih pa ostrá, da se zbudemo ali urežemo. Še manj opore daje mokra, s snegom pokrita ali ledena trava. To je zelo nevarna drsalnica. Tu nam tri oporne točke ne zadostujejo. Če zdrsne ena noga, zdrsne tudi druga. Med padcem se nimamo kje ujeti. Drsimo. Lahko pa nas zadene še kamenje, ki se vali za nami.

Zelo prav pride palica, morda celo v vsaki roki po ena. S tem povečamo podporno ploskev in lažje lovimo ravnotežje. Uporabe palice se moramo navaditi. Če tega ni več, se namreč ob zdrsu navajen planinec ujame na roke in je ponavadi že prepozno.

Vzpenjanje po melišču je vedno naporno, prav tako prečkanje, če ni narejenih poti, ali pa so zasute. V dnu melišča nam vzpon olajšajo večje ali manjše skale, na katere stopamo s celim podplatom in jih nato počasi obremenjujemo, da ne zdrsnemo prehitro. Višje, kjer je grušč drobnejši in gibljivejši, skušamo poiskati poraslo površino.

(nadaljevanje prihodnjič)

CINKARNAR

«CINKARNAR» - Izdaja Cinkarna Celje, metalurška kemična industrija, Celje. Naklada 2500 izvodov. Vsi člani delovne organizacije Cinkarna in upokojenci dobivajo glasilo brezplačno. Izhaja mesečno. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Mira Gorenšek, oblikovanje Marjan Bukovec, lektor Jelka Bombač. Naslov: Uredništvo glasila «Cinkarnar», Cinkarna Celje, Kidričeva 19, telefon: 21-922 Interno 236 Tisk: Tiskarna Cinkarna. Po mnenju Sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je glasilo oproščeno plačevanja davka (št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974).